Ára egy és fél dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam | Szubotica, KEDD 1923. julius 17. | 190. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

"Magyaron"

Most került nyilvánosságra az az egyezmény, amit három hónappal ezelőtt kötöttek meg a radikális pártnak s a horvát blokknak megbizottai. Az egyezményből kiderült, hogy a horvát blokknak a Vajdaságra nézve *egyetlen* külön kikötése volt, az: hogy *el kell bocsátani hivatalukból a magyar érzelmü köztisztviselőket.*

Megdöbbenve tekintünk e feltáruló titok felé. *Radics* István, a ki páratlan tehetséggel nőtt nagyra a demagogia eszközeivel, aki maga volt a vonzó titok, a csábító igéret, a délibábos reménység, leleplezi most politikai céljait s mezitelen tárja föl harcának eszközeit. A nemzetiségi kérdésben eddig minden nyilatkozata a kenetteljes vigasztalás s szuggesztiv sejttetése volt annak, hogy *csak a mai* politika osztogat jogok helyett terheket a nemzetiségeknek s a jogtalanság s az egyenlőtlenség keserü érzése csak addig tart, amig a mai uralom.

Hogy „magyaron", vagy magyar érzésü tisztviselők elbocsátására szerződött-e Radics a mai uralom birtokosaival, majdnem mellékes. Lehet, hogy a megállapodásban azért szerepel az, hogy a Vajdaságban minden fontosabb állásból el kell bocsátani a magyar érzelmü tisztviselőket, mert a kivánság teljesülésének nagyobb reménységét jelenti az ilyen fogalmazás, mintha csak dr. Pletikoszics András elbocsátására kötöttek volna alkut az országgyülési pártok küldöttei. A magyarság számára igy is, ugy is a kiábrándulás zuhanya a megegyezés. Nem azért, mintha akár a suboticai főispánnak, akár bármely más vajdasági tisztviselőnek hivatalban való megtartása, vagy elbocsátása a vajdasági magyarságnak különös érdeke volna. A vajdasági magyarság ma ott tart, hogy körülbelül mindegy neki, ki foglalja el azokat a hivatalokat, amelyekből a magyarság életét irányitják. Hol vannak itt magyarérzelmü tisztviselők? Ki az a tisztviselői karban, aki *mer*, vagy *akar* a magyarság szenvedésein, bajain segiteni. És a „magyaron"-ok? Akiket Ráics Balázs ezzel a névvel illet, azok már régen abban excellálnak, hogy gyülölködéssel és üldözéssel feledtessék multjukat s azt a tagadhatatlan tényt, hogy a régi éra alatt ők társadalmi és közéleti pozicióhoz jutottak, tekintélyt, befolyást élveztek s a polgári egyenlőség elvét gazdaságilag is gyümölcsöztették.

A magyar tömegekre nézve fájdalmas kiábrándulás — s ez marad minden magyarázat ellenére is, — ez az áprilisi jegyzőkönyv, amelynek a Vajdaságra vonatkozó kivánságait diktálhatta az a vágy, hogy a hivatalokba azok kerüljenek, akik ezen az áron ellenzéki hitvallásukat elalkudták, de vezethette az a gondolat is, hogy a szembenálló érdekek és ellentétes politikai irányok között fegyverbarátság a szegény, barát és szószóló nélküli magyarság további üldözése és elnyomása árán jöjjön létre. Elvégre ez olyan plattform, amelyben *pillanatnyilag* föderalista és centralista megszokott egyezni.

A magyarságra nézve, amely sokat hitt és reménykedett a rendszer várható változásától, azt a szomoru tanulságot szolgáltatja a publikált jegyzőkönyv, hogy barátokra és tisztességes céljainak jóindulatu támogatására még azok között is nehezen számithat, akik azt hiszik és vallják, hogy osztályosok a magyarság martiriumában. Testvértelen népünk ebben a hazában, szavát, jaját és sóhaját meg nem érti senki, s aki tán meghallaná, az elől a gyülölködés és az elvakult roszakarat zárja el a magyart.

Annyi bizonyos, hogy most itt volna a lélektani pillanat, hogy azok, akik komolyan akarják a magyar lelkek megbékélését s a magyar szivek szeretetét, ezt örök időkre megnyerhessék. Illetékes szavak és komoly tettek kellenének csupán, hogy paktum nélkül és jegyzőkönyv nélkül is, meggyógyitanak mindent, amiért a magyar jajszó felzokog: üldözést, egyenlőtlen bánásmódot, — s most a „magyaron" szó miatt szégyenkeznek.

A hadügyminiszter nyilatkozott

a kragujeváci robbanásról a parlamentben

Egy municiós raktár robbant fel — Emberáldozat nincs
A nemzetgyülés megszavazta a véderő-törvényt

A parlament hétfői ülésén a napirendre való áttérés előtt *Jovanovics* Ljuba házelnök bejelentette, hogy az igazságügyminiszter beterjesztette *a szabadságvesztés-büntetések végrehajtásáról és a birákról szóló törvényjavaslatokat.*

Ezután *Pesics* hadügyminiszter válaszolt *Nesics* Steván és más képviselőknek a *kragujeváci robbanás* ügyében hozzá intézett kérdésekre. A hadügyminiszter szerint *a robbanás nem volt nagy.* Fölolvassa azt a jelentést, amelyet éjjel két órakor kapott *Terzsibasics* ezredestől, a kragujeváci arzenál igazgatójától. A jelentés szerint vasárnap délután három órakor a *Metino Brdo nevü raktárban elhelyezett gyalogsági munició robbant fel,* amelyben ugynevezett nem stabil lőpor volt. Az igy keletkezett tüztől *lángot fogtak a raktárban elhelyezett aknák is* és ez okozta az erős exploziót. *Hat bomba a városba repült, egy pedig az arzenálnak egy másik raktárára, ahol tüzet okozott.* Ezt a tüzet azonban *sikerült lokalizálni* és csak a raktár teteje égett le.

Abban a raktárban, ahol a robbanás történt, 2.800.000 darab fekete lőporral töltött töltény, egy millió 800.000 különböző orosz, olasz és német zsákmányolt munició, 270.000 török munició, 8000 darab 58 milliméteres francia akna 2000 német bomba és 750 darab leszerelt 24 cm.-es akna volt. Még nem lehetett megállapitani, hogy ebből a hadianyagból mi és mennyi égett el. Abban a raktárban amelynek teteje elégett, 100.000 különböző kaliberü ágyu löveg és 30.000 üres hüvely volt, ez azonban *nem égett el. Nagyobb kárt okozott a robbanás az ablakokban, ugy a városban, mint a raktárban. Emberáldozat nincs,* csak egy tüzoltó szenvedett könnyebb sérüléseket. *A tüzet valószinüleg a lőporban kémiai okokból előállott öngyulladás okozta,* amely azonban az arzenál munkájában nem fog fennakadást előidézni. Kijelentette végül a hadügyminiszter, hogy a vizsgálat lefolytatására Kragujevácba küldte *Jokszimovics* ezredest a hadügyminiszterium technikai osztályának vezetőjét.

Nesics képviselő válaszában kijelenti, hogy *ez már a nyolcadik robbanás* az utóbbi időben és követeli, hogy *nagyobb gondot forditsanak a munició raktárakra* és azokat a városoktól távolabb helyezzék el.

Ezután áttértek a napirendre a *véderőtörvény javaslat* vitájának folytatására.

A javaslat első részéhez *Lázics* Voja (földmivespárti) és *Beganics* (klerikális) szóltak hozzá, akik különböző módositó inditványokat tettek. *Maximovics* előadó és a hadügyminiszter ezeket a javaslatokat elutasitották, végül a parlament *az egész első részt szótöbbséggel elfogadta.*

A második részhez *Pucelj* (kmetpárti), *Kremzsár* (klerikális), *Lázics* (földmivespárti) és *Spulj* (klerikális) szólt hozzá. Valamennyien a *szolgálati idő megrövidítését* követelték. Az előadó és a hadügyminiszter felszólalása után *ezt a részt is elfogadták.* A harmadik részt a parlament *vita nélkül szavazta meg.*

Az elnök az ülést déli 12 órakor bezárta és a következő ülést keddre tüzte ki.

Még nincs megegyezés a radikális pártban

Beogradból jelentik: A radikálispárt hétfőn délután ülést tartott, amelyen *a tisztviselők és katonatisztek fizetéséről tárgyaltak.* Az ülés miatt, amelyen a kormány tagjai teljes számban megjelentek, a törvényhozó bizottságnak hétfőn délutánra összehivott ülése is elmaradt. Az ülésen heves vita fejlődött ki. A párt belső ellenzéke különböző indokok felsorolásával *a fizetések leszállitását követelte.* Néhányan ugy módositották ezt, hogy a törzsfizetést szállitsák le és a drágasági pótlékot emeljék, a dinár fokozatos javulása miatt.

Az általános vélemény az volt, hogy a tisztviselők jelenleg magas fizetést kapnak, különösen a párt földmives tagjai ragaszkodnak a fizetések leszállitásához. A vitát este is folytatták, azonban megegyezésre a késő esti órákban nem került sor.

A vasutasok pragmatikája

Hétfőn délután ülést tartott a *vasutasok szolgálati pragmatikáját* tárgyaló albizottság is, amely részletes vita után a javaslat első pontját elfogadta.

Mussolini

a szocialistákkal együtt akar kormányozni

A fascisták nem ismernek megalkuvást

A Stefani ügynökség római jelentése szerint *Mussolini* a kamarában beszédet mondott, amely nagy feltünést keltett.

A beszédben kijelentette, a miniszterelnök, hogy *a politikában nem ismer megalkuvást* és ezért a Néppárttól felajánlott együttmüködést, mint teljesen céltalannak látszót, *visszautasitja.* A hatalom a fascisták kezében van, amely azt meg is fogja tartani.

A *szocialisták* azzal vádolnak, — mondotta — hogy vétünk a szabadság ellen. Vajjon a szocialisták biztositják-e ott, ahol uralmon vannak, az emberi jogokat, a munkás szabadságát. Vajjon Oroszországban megvan-e a gyülekezési szabadság, a sajtószabadság, amelyek nálunk biztositva vannak. Csak a külföldön tartózkodó emigránsok panaszkodnak, hogy Olaszországban nincs demokrácia. *Hogy mikor szünik meg a fascismus erkölcsi nyomása, az kizárólag a kamara magatartásától függ.*

Végül kijelentette Mussolini, hogy *boldogan müködne együtt a szocialistákkal és a kormányban is szivesen látná őket.*

Tizenkilenc vádlottja van a budapesti szinházmerényletnek

Elkészült az ügyészség vádirata a Fővárosi Operett-szinház támadói ellen

Budapestről jelentik: Emlékezetes még, hogy január 16-ikán fegyveres támadást intéztek a *Fővárosi Operettszinház* ellen. Előzetes megbeszélés szerint berontottak a nézőtérre, revolverlövésekkel riadalmat idéztek elő és a pánikban menekülő közönséget a fölbujtott verekedők inzultálták. A rendőrség a támadók közül többet letartóztatott és *a széleskörü nyomozás kideritette a fölbujtókat is,* akik ugyancsak vizsgálati fogságba kerültek, *de utóbb valamennyit szabadlábra helyezték,* részben minden óvadék nélkül, részben pedig készpénzóvadék ellenében.

Az ügyben most készült el az ügyészségen a vádirat. A vádhatóság *19 egyén ellen adta be vádiratát,* ezek közül *hármat mint fölbujtót, a többit pedig mint tettest vádolta meg magánosok elleni erőszak büntette czimén.* A vádlottak: *Adorján* Géza magántisztviselő, *Okolicsányi* László főtisztviselő, *Márffy* József banktisztviselő, *Hefner* Gyula mérnök, *Hozmetz* Ferenc Károly egyetemi hallgató, *Balkó* József volt államrendőrségi díjnok, *Veres* Géza munkásbiztosító hivatali díjnok, *Kaindel* János zeneakadémiai növendék, *Pelter* János mészáros, *Himmel* György földmüves, *Ott* Mihály, *Neumayer* Mátyás, *Kovacsics* Artur, *Blazsek* Albin, *Böhm* Sándor, *Bernolák* Tibor, *Drexler* Antal soroksári lakosok és még két fiatalkoru.

A lefolytatott nyomozás és vizsgálat eredményéhez képest az ügyészség megállapitotta, hogy január 15-ikén az Ébredő Magyarok Egyesületének 20—25 tagja az ébredők Sörház-utcai központjában értekezletet tartott. A gyülést *Adorján Géza, az Ébredő Magyarok Egyesülete nemzetvédelmi osztálya helyettes vezetőjének kezdeményezésére hivták össze.* Több fölszólalás után ez az értekezlet elhatározta, hogy másnap a Nagymező-utcai Fővárosi Operettszinházban az *»Olivia hercegnő«* cimü operett előadásán *nagyobbszabásu tüntetést rendez.* Megállapodtak abban, hogy a tagok közül egynéhány egyetemi hallgató bemegy a szinház nézőterére és *előadás közben több revolverlövést ad le,* hogy ezzel a közönség körében pánikot keltsen. Ennek megtörténte után *az utcán gyülekező többszáz ébredő magyar hirtelen beront a szinházba, a kifelé tóduló közönséget visszaszoritja, a zsidókat megveri,* majd egy adott jelre elmenekülnek.

Másnap végre is hajtották a szinház ellenj támadást, amely azonban nem sikerült ugy, ahogyan tervezték. A rendőrség mindössze a fentebb emlitett 19 terheltet tudta kinyomozni, bizonyos azonban az ügyészség vádirata szerint, hogy *a tettesek száma közel 300 főre rugott, de a többieknek kilétét megállapitani nem tudták.*

Az ügy törvényszéki tárgyalására csak ősszel kerül a sor.

Pletikoszits főispán a zagrebi jegyzőkönyv gyanusitottja

Kavarodás Raics Balázs nyilatkozata körül

A radikális-párt vezetői Pletikoszits főispán politikai multjáról

A zagrebi tárgyalások jegyzőkönyvének *Radics* általi nyilvánosságra hozása a legnagyobb meglepetést talán a Vajdaság részére hozta, amelyet egész váratlanul ért Radicséknak az a követelése, hogy *a magyarérzelmü vajdasági tisztviselőket el kell bocsátani.* Ezzel kapcsolatban már hétfő déli számunkban közöltük *Raics* Balázs suboticai bunyevác képviselő nyilatkozatát, amelyben kijelentette, hogy a zagrebi tárgyalásokon, amelyeken ő terjesztette elő a Vajdaság lakosságának kivánságait, nem volt szó a magyarérzelmü tisztviselők felváltásáról, csupán *egy magasállásu tisztviselőről, aki azelőtt üldözte a szlávokat és a bunyevácokat és most szlavofil szerepet vállal.*

Raics Balázs nyilatkozatának ez a része élénk feltünést keltett Suboticán, mert abban olyan módon aposztrofálta a sulyosan megtámadott »magasállásu állami funkcionárust«, hogy azonnal nyilvánvalóvá lett, hogy benne *Pletikoszits András dr. főispán-polgármesterre célzott. Raics* képviselő nyilatkozata igy élénk feltünést keltett különösen a suboticai radikálispártban, ahol hétfőn nagy felháborodással beszéltek *Raics* Balázs nyilatkozatáról.

A *»Bácsmegyei Napló«* munkatársának alkalma volt beszélni a radikálispárt több vezető tagjával erről a kérdésről és a kapott információkat a következőkben foglalhatjuk össze:

»Egyforma elbánást minden állampolgár részére!«

A zagrebi tárgyalásoknak *Raics* által közzétett jegyzőkönyvét — mondják a suboticai radikálisok — *semmiesetre sem fogadhatják el hitelesnek* addig, amig a kormány nem erősiti meg, vagy nem cáfolja a jegyzőkönyv szövegét. Bárhogyan álljon is azonban a kérdés, az ellen határozottan tiltakoznának a vajdasági radikálisok, hogy a »magyar érzelmü« tisztviselők felváltásáról a radikálispárt tárgyalásokat kezdjen. A Vajdaságban nincsenek és nem is lehetnek »magyar érzelmü«, vagy »magyarbarát« tisztviselők, — hangoztatják a radikálispártban, — *itt csak olyan tisztviselők lehetnek, a kik minden állampolgárt egyforma elbánásban részesitik és semmiféle irányban nem tesznek kivételeket.* A vajdasági radikálisok — mondotta informátorunk — ennek az álláspontjuknak Beogradban már többször kifejezést is adtak és a vajdasági ügyek tárgyalásánál *eddig még soha nem került szóba a radikális képviselők részéről olyan panasz, hogy itt a nemzetiségeket favorizálnák egyes tisztviselők.* Sőt — mondják a suboticai radikálispártszervezet vezetői — ezzel épp ellentétben, a radikálispárt arra nagy sulyt fektet, hogy az állami tisztivselők mindenütt *egyformán kezeljék az állampolgárokat, tekintet nélkül arra, hogy azok szlávok-e vagy sem.*

Pletikoszits főispán politikai multja

Ami *Raics* Balázs képviselő nyilatkozatának azt a részét illeti, amely személyi támadás, azzal tisztában vannak a radikálispártban, hogy az *Pletikoszits* András dr. főispánra vonatkozik. Nem mintha a vádaknak csak a legcsekélyebb alapjuk is volna, hanem azért, mert a radikálispárt *ismeri annak a manővernek minden részletét, amelyet a bunyevác-sokác-párt Pletikoszits főispán ellen inditott.*

Pletikoszits András dr. politikai multja — mondotta informátorunk — nem szorul tisztázásra. Jól tudja Suboticán mindenki, hogy *a magyar kormánynak nem volt exponense,* az átalakulás előtt, mint ellenzéki politikus vett részt a politikai mozgalmakban, *a 48-as függetlenségi párt alelnöke volt egyidőben.* Ha *Pletikoszits* András dr. nem is exponálta magát a szláv politikai mozgalmakban sem, azért az az állitás, hogy üldözte volna a szlávokat, merő meghamisitása a való tényeknek, mert egyrészt *a bunyevácokhoz tartozónak tekinti magát,* másrészt nem is lett volna alkalma arra, hogy bárkit is üldözzön, mert nem volt soha olyan állásban, hogy erre hatalma lett volna. Egyébként *az átalakulás előtt ugyanaz a nemzetiségi megértés jellemezte dr. Pletikoszits Andrást* — mondják a radikálisok — *mint ma, amikor a kormány itteni exponense és állásában nem tesz különbséget a magyarok és szlávok között,* ami, ugy látszik, egyeseknek nem tetszik.

A bunyevácok elégedetlenségének oka.

Értesülésünk szerint *a bunyevác-sokác-párt már régebben akciót inditott Pletikoszits András dr. főispánsága ellen.* A párt főképpen azért viseltetik averzióval az ő személye ellen, mert a radikálispártban minden alkalommal hangsulyozzák *Pletikoszits* főispán bunyevác voltát és

A boroszlói asszony

Király-idill

Irta: Surányi Miklós

Mátyás király elfoglalta Bécset, felvette az Ausztria hercege cimet, félév alatt megszervezte a magyar hatalmat az osztrákok felett, aztán visszatért Budára, hogy országgyülést tartson a nemeselvel. Ez november végén történt, az Ur 1845-ik esztendejében. Az is ugyanazidőben volt, hogy egy kora hajnali órán a király két székely lovas ijjász kiséretében elhagyta a várpalotát. A három lovas letért a völgyi utra, a mely a várfallal párhuzamosan északnyugatnak indul, majd Budakeszi és a nyéki hegyek közt rohanó patak folyását követve, Tótfalunál egy enyhe kanyarulattal nyugatnak veszi irányát.

Gyönyörü őszi hajnal volt, a levegő édes illatokat hozott a mező felől és ugy simogatta Mátyás arcát, mint az édesanya keze. A király azonban nem vett észre semmit a reggel enyhe derüjéből. Mélyen elérzékenyedve és szomoruan elgondolkodott. Oda gondolt, ahová készülődik. A Nyék falunál kettéágazó ut végén, a nándorhegyi erdők között szőlőtőkék és gyümölcsösök zöldelő koszorujában buvik meg Borbálának, a boroszlói asszonynak, márványból épült kicsiny nyári palotája. Ő maga épittette neki. Néhány évvel ezelőtt e helyen régi római villa alapzatára bukkantak a pálosszerzetesek tudós régiségbuvárai. Akkor elhatározta, hogy uj életet teremt a nemes márványromok fölött. Azóta sokszor látogatja a csendes, békés, árnyas majorságot. Fia, egyetlen, féltett, drága János fia anyját keresi fel ott, a boroszlói asszonyt, akit a tündöklő, a titokzatos, a szépségében és gonoszságában félelmetes másik, a nápolyi asszony, oly engesztelhetetlenül gyülöl.

A nándorhegyi uton már olyan melege lett Mátyásnak, hogy ledobta prémes magyar felöltőjét és a lova nyakába teritette. A hegy szelid lejtőjén parasztok a szőlejüket kapálgatták. Megszólitott egyet:

— Hogy megy a munka, öreg?

— Az Isten segitségével, — felelt amaz és leemelte hegyes bárnaybőr süvegét. — Ha a szőlő beérik, vidám telünk lészen az idén. Ejnye, de csinos egy állat. A paraszt a lovat nézegette, a király jókedvre derült.

— Volt-e kend katona? — kérdezte a kapást.

Az öreg magyar arcára hirtelen méltatlankodó gőg telepedett. Féloldalt fordulva, odapislantott a kérdezősködő felé.

— Hogy én ne lettem volna? Hát Jajcánál ki volt a király seregében? Hát Nándorfehérvárnál ki apritotta a törököt? Hát a csehek ellen ki harcolt a Felvidéken? Mi? Hát ki kapta ezt a fene kopjaszurást Szabács viadaljánál?

Az öreg egyszeriben lehuzta válláról az ingét és megmutatta bordái között a mélyen hegedt, széles, félelmetes lyukat. A király hosszan nézte a csontos parasztot. Aztán feltekintett.

Egy ideig elnézett a felkelő napba és meg sem hunyoritotta a szemét. Nézett, merően, mint a sas, akinek szemét nem vakitja sem a dicsőség, sem a szerelem, sem a szenvedélyek fényes égi napja. Emberfeletti nyugalom, megelégedés, erő és biztonság sugárzott le mozdulatlan arcáról.

A paraszt szájtátva nézte a lovast.

Mátyás lassan megindult az uton. A paraszt lehajolt és kalapját belevágta a földbe. A király a villa kapujánál leugrott lováról és gyalog ment be a boroszlói asszony palaciumába.

A major már ébredezett. Az udvarban csősztök, mezőőrök, juhászok, vincellérek és belső szolgálatot tevő női cselédek szedelőzködtek. Az oszlopos tornác ajtajában hófehér reggeli tunikában, a mely magas alakját tetőtől talpig eltakarta, álmos szemmel, közönyösen és gondterhes arccal megjelent a boroszlói asszony. Ahogy Mátyást megpillantotta elsápadt, felsikoltott és zavarában féltérdre ereszkedett. Mátyás gyengéden felemelte őt és betámogatta a lovagterem hüvös, szellős homályába.

— Hát bizony, régen nem jártam itt, kis galambocskám.

A király hangja édes volt, lágy és becézgető.

Borbála szeméből szivárgott a könny.

— A fiam, óh én gyenge, édes kis árva magzatom, mit csinál a fiam? — Nem tudott egyebet beszélni a nagy boldogságában.

Sokáig ültek igy, néma, elfogódott, gyengéd szeretetben. A király a kis Korvin János arcvonásait kereste anyja megfonnyadt, fakó ábrázatában.

— A szeme az én apámé, az orra az enyém, a homloka az édesanyámé, a termete, szegényke sántalába az senkié, az egész gyermek mégis anyjára hasonlit — szakasztott az anyja, — gondolta apai ellágyulással.

— Jánosra királyi jövő vár, — szólalt meg önkéntelenül, vagy talán azért, hogy örömöt szerezzen az anyának. — János máris fejedelemségek ura. Neki adom Bécset, egész Ausztriát, Csehországot. A király megsimogatta az asszony fejét.

— Ő a leggazdagabb magyar. Annyi vára, bányája, erdeje, rétje, jobbágya van, mint senkinek ebben az országban.

Borbála sirt.

— Most jegyeztem el a Sforzák sarjával, Biancával. Az a leggazdagabb menyasszony egész Európában. És én őt a leggazdagabb emberré teszem az egész világon.

— Óh, én gyenge, fehér virágszálam.

— Neki szerzem az osztrák hercegséget, Dalmáciát, Zárát, olasz városokat. A fején királyi korona ragyog: ő lesz a bosnyákok, szerbek, csehek koronás királya, a magyarok királya.

— Miért vetted el tőlem? — fakadt ki Borbálából a régi, heves, bizalmas szerető.

— Ő a tied is, az enyém is, meg az egész országé.

— Mindenkié?....

— Az egész világé! Tudod-e, Borbála, hogy nem messze vagyok a római császári koronától?

— Szent Isten! — riadt fel a boroszlói polgárasszony, a szegény, korán elhervadt, nagy dicsőségében árvaságra és számkivetettségre jutott királyi szerető.

— A szent birodalom császára lesz, Borbála, a fiad!

Mátyás felállt és sulyos léptekkel mérte végig a palaciumot. Aztán az ablakhoz lépett, ahonnan látni lehetett Budát. Ahogy ott állott, mozdulatlanul, szemét összehuzva, száját keserüen összeharapva, haragosan, fenyegetően, egy világot fenyegetve, Borbála is megrémült. Összegörnyedt, megcsuklott a hangja, ahogy könyörögni kezdett.

— Felség, csak egy kérésem volna...

Mátyás hátrafordult. Szomoruan nézte egykor szép, ifju, kivánatos szeretőjét. És eszébe jutott felesége, a nápolyi asszony.... a szép, a szellemes, a tündöklő, a gonosz.

— Nos, hát mi a kivánságod? — kérdezte hirtelen.

— Nincs nekem egyéb, mint hogy néha láthassam az én szegény, árva, beteg kis fiacskámat.... és....

— És? — kérdezte a király.

— És felségedet.

Borbála leroskadt és zokogott.

Mátyás megrendülve nézte. Sajnálta.

A boroszlói asszony egyszerre felugrott.

— Látni akarlak benneteket! — kiáltotta hörögve, fájdalomtól elszánt, parancsoló, kétségbeesett dühvel, — hogy ne csak az a nápolyi bestia találja bennetek a kedvét.

Aztán összezsugorodott és reszketve leste Mátyás szeme pillantását.

.... Igy volt ez mindig, valahányszor Mátyás a boroszlói asszonyt felkereste....

ennek tulajdonitják nagyrészt, hogy azóta, *mióta ő a főispán, a bunyevác pártból sokan léptek át a radikálispárthoz tartozó gazda csoportba.* A korábbi ellentéteket teljesen elmérgesitette a nyolc bunyevác városi tisztviselőnek a választások előtt történt elbocsátása, aminek megtörténte óta *a bunyevácok állandóan szorgalmazzák Pletikoszits főispán felváltását* és igy kerülhetett be ez a követelésük a zagrebi tárgyalás anyagába.

A suboticai radikálispártban azonban határozottan kijelentik, hogy *a kormány ragaszkodik Pletikoszits András dr. személyéhez és szó sincsen arról, hogy felváltanák,* annál kevésbé, mert kinevezése előtt is teljesen tisztában volt a kormány azzal, hogy személyében megfelelő ember kerül a suboticai főispáni állásba.

Megdrágultak a gyógyszerek

Száz százalékos az emelkedés

A vajdasági gyógyszerészek most kapták meg a közegészségügyi minisztérium által elkészitett ártarifát, amely a gyógyszerek uj árait tartalmazza. Az ártarifa az egyes gyógyszereknél *száz százalékos drágitást visz keresztül* és csak néhány gyógyszertári cikk árát redukálja bizonyos mértékben. A legfeltünőbb az uj ártarifában az, hogy különösen azok a gyógyszerek *drágultak meg, amelyek ugyszólván tömegcikknek számitanak.* Igy például nyolcvan százalékkal emelkedett az *aspirin* ára és hatvan-hetven százalékkal azoké a gyógyszereké, amelyek szalicil tartalmuak. Az áremelkedés a német gyártmányu gyógyszerekben a legnagyobb, aminek az oka az, hogy a *legnagyobb német kémiai-gyárak jelenleg francia megszállás alatt állnak és gyártmányaikat francia frankért kell vásárolni.* Ezek a gyógyszerek az ártarifában a régiekhez képest *kétszáz-háromszáz százalékkal drágábbak.*

Az uj ártarifa olcsóbbodást csak annyiban hozott, hogy az alkohol árát literenkint 100 dinárról 80 dinárra redukálta. Egyébként a közegészségügyi miniszterium a munkadijakat és a kiszolgálási illetékeket nem emelte. Munkadijakban a régi ártarifa marad érvényben.

A magyar nép

erkölcsi átalakulására van szükség

Nagy Emil magyar igazságügyminiszter sátoraljaujhelyi beszéde

Budapestről jelentik: Vasárnap tartotta meg beszámolóját *Görgey* István nemzetgyülési képviselő Sátoraljaujhelyen, ahová elkisérte dr. *Nagy* Emil igazságügyminiszter, *Huszár* Károly, a nemzetgyülés alelnöke, *Almássy* László, az egységespárt ügyvezető alelnöke és több kormánypárti képviselő. *Görgey* beszámolója után dr. *Nagy* Emil igazságügyminiszter tartott beszédet, a melyben többek között a következőket mondotta:

— *Hazánk sorsa olyan válságban van, amilyenben évszázadok óta nem volt.* Fajtánkat csak ugy tudjuk megmenteni, ha *félretéve minden pártoskodást és ősi lustaságot, összetartunk és kitartóan dolgozunk.* Nincs nagyobb könnyelmüség, mint azt gondolni, hogy a külföld fog bennünket megmenteni, mert a nemzetek gondolkodásában ma nem a más népek érdekének tisztességes méltánylása vezeti az intéző államférfiakat, hanem egyedül a saját érdekük. *Nagy baj, hogy a magyar ember az összetartást és a lehetőségek politikáját nem szerette sohasem.* Ezzel a lelkivilággal szakitani kell és *a nép erkölcsi átalakulása szükséges. Nem állitja egy szóval sem azt, hogy a kormány, amit eddig csinált, azt mindig jól csinálta,* de a kormány törekvései a legjobbak.

Ezután *Huszár* Károly tartott beszédet.

— *A tisztességes zsidó* — mondotta — *ne haragudjék és idegeskedjék akkor, amikor az ország megrontásában bünös emberek kiseprüzésével történik a tisztogató munka.* A tisztességes keresztény ember pedig ne vegyen mindenkit egy kalap alá. *Az embereket csak aszerint lehet megkülönböztetni, hogy tisztességes-e vagy sem.* Ha valaki a haza ellen vét, az egyformán bünös, akár zsidó, akár keresztény. Nem azt kell hirdetni, hogy minden zsidó bünös és minden keresztény ártatlan, hanem azt, hogy minden tisztességes, becsületes magyarnak össze kell fogni azért, hogy megakadályozzák egy nagyobb szerencsétlenség elkövetését. *Szakitani kell egyrészt a moszkvai őrülettel, másrészt az elfogult gyülölködéssel* és ha azok az emberek, akiknek van bátorságuk ezt az igazságot megmondani, összefognak, akkor ki tudják vezetni az országot abból az örvényből, amelyben ma van.

Nemzetiségi középiskolákat követel a Német Párt

A középiskolai törvényjavaslat a törvényhozó-bizottság előtt

Beogradból jelentik: A középiskolai törvényjavaslatot tárgyaló albizottság hétfőn délután 3 órakor ülést tartott, amelyen *Trifunovics* közoktatásügyi miniszter részletesen ismertette a javaslatot. Expozéjában mindenekelőtt kijelentette, hogy *meg kell szüntetni azokat a két-három osztályos középiskolákat,* amelyeket nemrégiben létesitettek és amelyek fenntartásának semmi gyakorlati haszna nincs. *Helyre kell állitani a középiskolák hirnevét,* ami az előző miniszterek alatt erős csorbát szenvedett, főleg azért, mert az iskolához *kvalifikáció nélküli tanerőket neveztek ki.* Szükségesnek tartja az összes állami tisztviselők fizetésének kiegyenlitését; *a tanároknak ugyanazt a fizetést kell kapniok, mint amit a birák kapnak.*

Az iskoláztatási politikáról beszél ezután a miniszter és kijelenti, hogy *a radikálispárt nagy hibát követett el az alkotmány megszavazásánál, amikor elfogadta azt az alapelvet, hogy az oktatás minden iskolában ingyenes legyen. Emiatt most mindenki közpiskolába akarja járatni gyermekeit, ami az iskolák tulzsufoltságát idézte elő.* Ez a tanitás eredményének a rovására megy és az iskolai intézmények, szertárak is visszafejlődnek, mert ezek kiegészitésére és felszerelésére *az államnak nincs pénze.*

A vitában résztvevő szónokok mind *a javaslat mellett* foglalnak állást, kivéve *Szuprik* klerikális képviselőt, aki azért ellenzi a javaslatot, mert az a magániskolák nyilvánosságát és vizsgáztatási jogát megszünteti. Tiltakozik az ellen, hogy *a diákok ne lehessenek faji, vagy vallási alapon alakult egyesületek tagjai.*

Részt vesz a vitában *Szeibel* János *németpárti* képviselő is, aki a javaslattal általában *meg van elégedve,* mert azt mint tanár, *meglehetősen modernnek találja.* Helyesli azt is, hogy a magániskolákkal mostanában bánik a javaslat, sőt szükségesnek tartaná azoknak *teljes beszüntetését.*

Kifogásolja, hogy a kisebbségi iskolákról nem gondoskodik a javaslat és azt követeli, hogy minden hatvanezer nemzetiségi lakos számára egy-egy középiskolát létesitsenek, amelyben az illető nemzetiség nyelvén tanitsanak.

Egy halott, hat sebesült

a novisadi nacionalisták vasárnapi csatájának az eredménye

Ütközet egy pétervárádi korcsmában

A novisadi nacionalista egyesületek közötti viszálykodásoknak, a melyek nem egyszer véres verekedéssel végződtek, vasárnap meg volt az első halottja. A halálos végü verekedés Pétervárad egyik kis kocsmájában folyt le az *Orjuna* és a *Hanao* között.

A halálos kimenetelü verekedésről Novisadról a következőket jelentik:

Az Orjuna kirándulása

A novisadi Orjuna egy része vasárnap délután kirándult Szrmszki-Karlovácra. A kirándulásból este tértek vissza és utközben betértek Pétervárádon a Land-féle kocsmába, amelynek tulajdonosa a pétervárádi *Hanao* egyik vezetőtagja. Az Orjunisták a kiránduláson hangos jókedvvel vonultak be a kis kocsma szobájába, amely akkor már zsufolva volt. Belépéskor az egyik Orjunista elkiáltotta magát.

— *Éljen az Orjuna!*

Erre a kocsmában tartózkodó Hanao tagjai közül visszakiáltották:

— *Le az Orjunával!*

Ebből szóváltás keletkezett, aminek folyamán sértő szavakkal illették egymást. Amikor kifogytak a goromba szavakból, tettlegességre került a sor. Pillanat alatt előkerültek a revolverek, kések, botok, a székek és *megkezdődött a csata a szük kocsmaszobában.*

Egy halott, hat sebesült.

Formális ütközet keletkezett az *Orjuna* és a *Hanao* tagjai között. Mindkét fél elkeseredetten használta fegyverét és rövid idő alatt, a *sebesültek hangos segélykiáltásai töltötték be a kocsmaszobát.* Ekkor már a padlón fetrengtek a sebesültek, patakokban folyt a vér és a *verekedők a földön fekvőket* éktelen *harcilárma közepette taposták meg.* A lármára összecsődült a környék lakossága és az utcáról figyelte a harc lefolyását. A kocsmában tartózkodott egy szabadnapos rendőr is, aki kiszökött a verekedők közül és értesitette a rendőrséget. *A rendőrség nagy készültséggel vonult ki* a Land-kocsmához és az egész épületet körülfogta. Több rendőr *szuronyos fegyverrel benyomult a kocsmába és szétválasztotta a verekedőket.* Az ütközetnek, hatósági beavatkozás folytán ezzel vége lett és ezután szemlét lehetett tartani a harctér felett.

Hét ember feküdt a földön, vérben, összetaposva.

Amikor megvizsgálták őket, akkor derült ki, hogy az egyikük, *Bulcsán* Viktor hanaoista halott. A sebesültek közül *Horvátovics* Józsefet (Hanao) sulyos sérülésekkel szállitották be a pétervárádi katonai kórházba. Életbenmaradásához *kevés a remény. Csobán* Ferenc golyólövést kapott, *Beckel* Viktor késszurástól sebesült meg. Az Orjunisták közül hárman sebesültek meg, akiket a novisadi kórházba szállitották. A sebesültek között van azOrjuna egyik vezetője, *Bulcsánt* hétfőn megoperálták, de *az operáció nem sikerült,* az Orjunista vezér sulyos sebével *eszméletlenül fekszik* a katonai kórházban.

Az első letartóztatások

A rendőrség nyomban megindította a nyomozást és *több Orjunistát letartóztatott.* A rendőrség erélyes intézkedéseket tett a rend helyreállitására és vasárnap éjjel ugy Novisadon, mint Pétervárádon lovasrendőrök cirkáltak. A verekedő Orjunistákat és Hanao-isták ellen meginditják az eljárást, a letartóztatott Orjunistákat pedig, akiket azzal gyanusitanak, hogy ők ölték meg Horvátovics Józsefet, kihallgatásuk után azonnal átadják az ügyészségnek. Az ujabb — s most már halálos kimenetelü — verekedés nagy izgalmat okozott Novisadon és a történteket a novisadi és pétervárádi rendőrség erélytelenségének tulajdonitják.

A suboticai vasutigazgatósági tisztviselők munkarendje

A tíz kilométernél messzebb lakó tisztviselők megszakitás nélkül dolgozhatnak

A suboticai vasutigazgatóság tisztviselői között nagy elkeseredést okozott a közlekedésügyi minisztériumnak az a rendelete, amellyel *az osztatlan munkaidő helyett délelőtti és délutáni munkaidőt vezetett be.* A tisztviselők nagyrésze a rossz lakásviszonyok miatt ugyanis vagy a város külső perifériáin, vagy pedig olyan messze lakik a várostól, hogy az uj munkabeosztás mellett ugyszólván alig marad idejük egyéb dolgaik elintézésére.

Sztankovics radikális képviselő ez ügyben — mint Beogradból jelentik — interveniált *Jankovics* Velizár, közlekedésügyi miniszternél, aki előtt ismertette az uj munkabeosztás nehézségeit, fölkérvén, hogy a rendeletet változtassa meg és *állitsa az osztatlan munkaidőt.* A miniszter kijelentette, hogy a határozatot a minisztertanács hozta, neki *nincs jogában a rendeletet visszavonni.* Megigérte azonban, hogy azoknak a tisztviselőknek, *akik az igazgatósági épülettől 10 kilométernél messzebb laknak, továbbra is megengedi, hogy munkájukat megszakitás nélkül végezzék.* A városban lakó tisztviselőkre nézve az uj munkabeosztás *érvényben marad.*

Ujra kell épiteni

a Titel-orlováti vasutvonalat

A vajdasági radikális képviselők interveniója

A Titel-orlováti vasutvonal épitése, amely rövidesen befejeződik — a szakértők véleménye szerint teljesen *hibásan* történik. A nagyfontosságu vasutvonalnak, amely tudvalevőleg az uj Tisza-hidon keresztül *Bánátot Bácskával fogja összekötni,* közvetlenül a hid előtt olyan nagy emelkedése van, hogy *a forgalmat emiatt csak nagy nehézségekkel lehet majd rajta lebonyolitani.* A szakértők szerint ugyanis azok a mozdonyok, amelyek e vonalon járhatnak, rendes körülmények között — nagyobb emelkedési pályán 760—770 tonnát vontatnak. A Titel-orlováti vonalon legföljebb 280 tonnát szállithatnak a nagy emelkedés miatt és ilyenformán a forgalmat lassan és a vontatóeszközök tulságos kihasználásával lehet csak a vonalon rendesen lebonyolitani, ami tekintve a közgazdasági érdekeket nagyon káros következményeket vonhat maga után.

Mindezek mellett az épülő uj vasutvonalat *stratégiailag is hibásan tervezték.* A vonal töltésének szintje ugyanis három és fél méterrel alacsonyabb, mint a Tisza vizállása ugy, hogy ha a gátakat elvágnák,

a viz teljesen elöntené a vonalat.

A vajdasági radikális képviselők — mint Beogradból jelentik — *Sztankovics* képviselő referátuma alapján legutóbbi értekezletükön ez ügyben elhatározták, hogy *követelni fogják e vonal átépitését.* Az értekezlet megbizásából *Sztankovics* közölte *Jankovics* Velizár közlekedésügyi miniszterrel a vajdasági képviselők kifogásait és fölkérte, hogy rendelje *el a vasutvonal átépitését* még pedig akként, hogy az ugy közgazdaságilag, mint sztratégiailag a kivánalmaknak megfeleljen. Kijelentette egyuttal, hogy a mennyiben intézkedés ez ügyben nem történik, a parlament elé terjesztik követelésüket.

Rendezik a temető-ügyeket

A főkapitány rendelete a kripták felnyitásáról

Suboticán sok tekintetben rendezetlen viszonyok uralkodnak a temetkezések körül. Bár már a háboru előtt foglalkoztak a temetőkre vonatkozó szabályrendelettel, az akkor hozott szabályok az évek folyama alatt kellő ellenőrzés hiányában már régen feledésbe mentek, azokat jóformán senki sem tartja már be s annak betartását a hatóságok sem ellenőrzik már.

Annak idején adtak ki rendeletet a kripták fölnyitásáról is. Meg volt határozva, hogy a temetés előtt hány órával előbb kell fölnyitni a már régen lezárt kriptákat és minden esetben csak a hatósági orvosok engedélye alapján, hogy ezáltal az esetleges szerencsétlenségeket, amelyek a kriptagázok folytán állhatnak elő, elkerüljék. Ezt a rendeletet, amely pedig közegészségügyi szempontból rendkivül fontos, igen sok esetben figyelmen kivül hagyták a kriptatulajdonosok.

Karakásevics Gábor rendőrfőkapitány most ezt az ügyet ujból rendezni akarja és már tervezetet dolgozott ki, amely magában foglalná azokat a szabályokat, amelyeket a kripták fölnyitása alkalmával szem előtt kell tartani. Néhány napon belül meg fog jelenni az erre vonatkozó rendelet, amelynek megszegése szigoru büntetést fog maga után vonni.

Aholmindenkimegbukott

Egy iskolalátogatás következménye

Az iskolai évnek már régen vége van, szülők és tanulók már jórészt elfelejtették a vizsgák izgalmait s elhalkultak azok az évvégi szokásos siránkozások is, amelyek tanárok és tanitók szigoruságáról, igazságtalan buktatásokról panaszkodtak. Ma már a statisztika objektivitásával lehet szólni az elmult iskolai év eredményeiről. Ezzel az objektivitással kell megálllapitani, hogy legalább is feltünő, hogy a staribecseji magyar polgári iskola negyedik osztályában *három tanuló kivételével az összes vizsgázó tanulók megbuktak.*

Ahol ilyen nagyarányu bukás van, ott rendszerint a tanulókon kivül is, hiba van valamiben. A staribecsejiek nem is tudnak belenyugodni ebbe a rekordbuktatásba s bár az iskolai bizonyitványban kimondott itélet ellen nincs jogorvoslat, ma is az a vélemény, hogy nem a tanulók és a tanerők hanyagsága, hanem a staribecseji polgári iskolát felülvizsgáló tanügyi inspektor tulbuzgósága az oka az iskolában elért siralmas eredménynek.

A tanügyi inspektor az iskolaév befejezésekor az ugynevezett »kis érettségi« alkalmával látogatta meg a staribecseji polgárit. Látogatása után különösen hangzó apróságokat meséltek el az inspektor modoráról. A hireket nem lehet ellenőrizni, mert a tanulók vádjairól az iskola tanári kara érthető okokból nem akart nyilatkozni. Annyi bizonyos, hogy az nem lehetett megelégedve a szerb nyelvből elért eredménnyel s elégedetlenségét az ellenőrizhetetlen hirek szerint magasabb tisztséget viselő tanférfiaknál különös módon hozta a tanárok és tanulók tudomására. Először csak összeszidta a tanulókat, azután testi fenyitésekkel, néhány ökölcsapással próbálta őket megtanitani arra, amit az év közben nem tudtak megtanulni s közben meglehetős közvetlenséggel, s az az állatvilágból kölcsönvett hasonlatokkal mondotta el véleményét a tanitók képességeiről. A tanulók persze jól mulattak, amikor az ökör és marha nevü háziállatokat tanitóikkal kapcsolatban hallották emlegetni, de utoljára mégis az iskola látogató inspektor nevetett . . . Elbuktatta Óbecsét a »kis érettségi«-n . . .

Lloyd George cikke a cionizmusról

A volt angol miniszterelnök és az antiszemitizmus

Lloyd George, Nagybritannia volt miniszterelnöke, amióta kilépett a kormányból, minden vasárnap cikket ir az *United Press Associations of America* lapjai és az európai vezető lapok számára az aktuális világpolitikai problémákról. Legutóbbi cikke »Palestina és a cionisták« cimmel bő kivonatban igy hangzik:

Mindazok között *a bigott vadságok* között, melyek az ember lelkében dulnak, *a legostobább az antiszemitizmus.* Nem az ész az alapja, nem gyökerezik a hitben, azzal hivalkodik, hogy eszme, holott egyike a vizenyős és egészségtelen gazoknak, melyek a fajgyülölet mocsarából felburjánzanak. Hogy milyen messze van a józan értelemtől, az megállapitható abból a tényből, hogy a nemzetek, melyeknél leginkább előfordul, a zsidó prófétákat és apostolokat nagyra becsülik, a héberek nemzeti irodalmát mint Istennek az emberiséghez szóló, egyedüli, inspirált üzenetét tisztelik és az üdvözülésbe vetett reményüket kizárólag Juda nagy tanitóinak parancsaira és igéreteire alapitják. A fanatikusoknak még sem tehet a mai zsidó soha semmi jót: Ha gazdag — ragadozó vadállat. Ha szegény — emberféreg. Ha résztvesz a háboruban — ezt csak azért teszi, mivel a nemes felek véres viszálykodását a maga hasznára ki akarja zsákmányolni. Ha a békéért aggódik — akkor vagy ösztönösen gyáva, vagy áruló. Ha nemeslelküen adományoz és nincsen bőkezübb adományozó, mint a zsidó — akor ezt csak övéinek valamilyen önző céljára teszi. Ha nem adományoz — hát lehet valamit várni egy zsidótól?

Ha a nagytőke elnyomja a munkát, a zsidók kapzsisága felelős érte. Ha a munka fellázad a tőke ellen, — ahogy Oroszországban történt — a zsidót vonják felelősségre ezért is.

Ha idegen országban él, ki kell üldözni és ki kell pogromozni onnan. Ha *vissza akar menni a sajátjába, abba meg kel akadályozni.* Évszázadokon át minden országban üldözték, annak a durva orditásnak visszhangja mellett, melyet Jeruzsálem csőcseléke orditott minden zsidók legnagyobbja ellen: Feszitsd meg Őt! Soha semmiféle jó nem fakadt azokból a nemzetekből, amelyek megfeszitették a zsidókat. Silány, kislelkü sport ez, minden becsületes férfiasság nélkül és azok, akik benne tobzódnak, legelőször futnának el, hacsak egy kis veszéllyel is volna egybekötve.

Ennek az alávaló kilengésnek legutóbbi megnyilvánulása az az agitáció, mely szegény zsidóknak az őseik által hiressé tett országba való letelepitése ellen folyik. Palesztinának zsidó uralom alatt valamikor *ötmillió lakosa* volt. A törökök pusztító kormányzása alatt a népesség alig *700.000 főből áll.*

A tejjel-mézzel folyó ország ma széltében-hosszában köves, kopár sivatag.

Ha Palesztinát legalább megközelitően olyan helyzetbe akarjuk hozni, amilyen hajdani virulása volt, az *csak zsidótelepitéssel történhetik.* Ez az ország évszázadok folyamán a világ legrombolóbb elnyomatása alatt olyan állapotba sülyedt le, hogy *helyreállitását olyan faj végezheti, amely érzelmi okokból kész áldozatokat hozni és elviselni.* Mi is a palesztinai zsidótelepités története? Nem Balfour nyilatkozatával kezdődött. Száz évvel ezelőtt egész Palesztinában mindössze tizezer zsidó volt. A háboru előtt ez a szám százezerre emelkedett. A háboru jelentékenyen csökkentette e számot s a bevándorlás 1918 óta alig töltötte be a hiányokat. A mai félénk menetü haladás mellett néhány év eltelik még, mig a fentebbi szám eléri a kétszázezret. Az első zsidó telepesek hetven évvel ezelőtt indultak utnak Palesztinába. Ez az első lépés Sir Monss Madreifore kisérlete volt 1854-ben, tehát egy másik háborus évben. A szultánnak megvolt a maga oka, hogy magához békitse a zsidókat, éppugy, mint a szövetségeseknek 1917-ben. Igy kezdődött meg Palesztina helyreállitása a zsidók által. Ettől kezdve lassan, de biztosan haladt a mü. A használható talaj nem volt a legjobb. Számolni kellett sok előitélettel, félni kellett sok mindentől. Gondosan el kellett kerülni minden kisajátitást, még pénzért sem volt szabad az arab földmivesektől megvásárolni a földet. *A zsidók gyakran kénytelenek voltak terméketlen homoknyelveken és maláriás mocsarakon letelepedni.* Mégis, a zsidó földmives mindenütt sulyosabb és bővebb termést arat, mint arab szomszédja.

A zsidók a földmivelés tudományos módszerét honositották meg Palesztinában.

Sokáig fog még tartani természetesen, mig Kanaán megint a tejjel-mézzel folyó ország lesz. Az évszázados elhanyagolást és rablógazdálkodást nem semmisitheti meg egyetlen nyilatkozat. Nagy öntözőmüveket kell létesiteni, ha azt akarjuk, hogy a telepités kielégitő mértékben haladjon. Palesztinának a modern gyarmatos szempontjából vannak olyan előnyei is, amelyek régi lakosaira hátrányosak voltak. Egyetlen folyója mellékvizeivel együtt rohanó folyásu és egy nagy vizesés van benne. *Csodálatos erőforrás.* Akár öntözőmüvek, akár uj ipari üzemek felállitására fel lehet használni a természet eme adományát, ami a mult század tudományos felfedezései előtt nem volt lehetséges. Judea fensikján van egy vizesés, amely, ha megfelelő központok szerint elhelyezett medencékben gyüjtik fel, »Judea sivatagát« nagy kertté alakithatja. Ha ez megtörténik, előnyeit az arabok és a zsidók egyaránt élvezni fogják.

Alig van ország a földön, amely kevésbé használta volna ki lehetőségeit, mint Palesztina. Vegyük csak azt a különleges vonzóerőt, amit a külföldi látogatókra gyakorol.

Egyik-másik legkisebb falujáit is jobban ismerik számtalan embermilliók, mint nem egy viruló, modern nagyvárost.

Százezreknek kellene látogatni e szent földet évenkint. Miért nincsen igy? A válasz: A török gazdálkodás elriasztotta a zarándokokat, akik mégis eljönnek, kiábrándulva, csalódottan térnek vissza. A modern »kémek« visszatértökben nem hozzák magukkal *Eskól* völgyének mézédes szőlőfürtjeit, hogy átjárja a tömeget a vágy, követni példájukat. *A piszok, a kényelmetlenség és kizsaroltatás nyomasztó elbeszéléseit hozták haza, amelyek lelohasztották a lelkesedést és elvették a többiek kedvét a zarándokuttól.*

A cionisták ellenségei azt hiresztelik, hogy zsidó oligarchiát akarnak teremteni Palesztinában, amely az arab lakosságot a szolgaság állapotába fogja sülyeszteni a favorizált héber kisebbség javára. A legjobb feleletet e vádra abban a memorandumban lehet találni, melyet a cionista szövetség terjesztett a nemzetek szövetsége elé.

»A zsidók *nem kérnek privilégiumokat,* hacsak nem privilégium az, hogy saját erejükkel és áldozatkészségükkel felépithesenek egy országot, amely — egykor viruló és produktiv civilizáció szinhelye — a hosszu szenvedés alatt pusztasággá változott. Politikai és vallási jogok terén nem várnak kedvező bánásmódot. Természetes dolog gyanánt tételezik fel, hogy Palesztina összes lakói, akár zsidók, akár nem zsidók, minden vonatkozásban *a teljes egyenlőség alapján fognak állani.* Nem kivánnak részesedést a kormányzásban azon a mértéken tul, amelyre az alkotmány jogositja fel őket, mint hazájuk polgárait. Nem igényelnek kedvezéseket. Röviden csak annak a lehetőségnek biztositását kérik, hogy *békésen felépithessék nemzeti hazájukat* saját erőfeszitésükkel és saját fáradozásaik eredményével.«

Szerény kivánság ez, amit Cionnak e számüzöttei terjesztenek a nemzetek elé. És bizonyos, hogy épp ezért még is kell engedni ezt és ha megengedtük, meg is kell valósitani azon a módon, ahogy becsületes emberek teljesitik kötelezettségeiket. Tizennégymillió zsidó van az egész világon. Ezek olyan fajhoz tartoznak, amelyet legalább ezerkilencszáz éven át számüzetés, kiraboltatás, legyilkoltatás és a véget érni nem akaró kigunyoltatás gyötrelmei sujtottak, egy fajhoz, mely olyan üldöztetést állott ki, melynek *a testileg, anyagilag és lelkileg, áldozataira zuhanó kinzás változatosságára nézve, a gonoszságra és rosszindulatra nézve, ahogy üzték, a hosszu időre nézve, ameddig eltartott és még inkább a lelkierőre és türelemre nézve, amivel elszenvedték,* nem találni párját más népek történelmében.

Nagyon sok-e tehát azt kérni, hogy azok, akik e szenvedők között a legrosszabb helyzetben vannak, menedéket találhassanak azon a földön, melyet őseik szentté avattak, géniuszuk ragyogásával, gondolataik fenségével, életük feláldozásával és az emberiséghez szóló isteni küldetésük inspirációjával?

A szuboticai villamostársaság tervei

Uj szárnyvonal a városligetbe

A szuboticai villanygyár részvénytársaság már régebb idő óta azzal a tervvel foglalkozik, hogy a villamos vasut hálózatát kibőviti. A terv megvalósitása mindenképen előnyére szolgálna a városnak és minthogy a vállalat törekvése épugy szolgálja a város érdekét, mint az üzleti szempontokat, éppen ezért a városnak nem lehet elzárkóznia ama támogatások elől, amelyek e tervek végrehajtását megkönnyitik.

Az uj vonal — amint már ismertettük — a városligethez vezetne és a Rudics kitérőnél ágazna el a palicsi vonaltól. Ennek a vonalnak a kiépitésére már régóta nagy szükség mutatkozik, mert a városliget alkalmas s olcsó közlekedési eszköz hiányában teljesen elhanyagolódott, holott a városnak igen kellemes kiránduló helye lehetne. A városliget jelenleg semmi hasznot nem hoz a városnak. A villamos vonal kiépitése után virágzó vállalatok létesülnének az elhagyatott liget körül.

E. SZÉCSI
„PHILATELIA"
BÉLYEGKERESKEDÉS
Subotica (főposta mellett).
Nagy választék régi valamint uj bélyegekben. Választékot gyüjtőknek referenciák ellenében küldök. Katalogusok Albumok raktáron.

Kis riportok

1.

Abban a zsebmetszési esetben, amely a mult hét egyik estéjén a palicsi villamoson játszódott le, nem a károsultat illeti meg a résztvevő sajnálkozás, hanem a becsületes zsebtolvajt. A károsultnak *Mácskovics* Benedek mérnöknek ugyanis az ijedtségen kivül nem történt egyéb baja, ellenben a zsebtolvaj szegény alaposan kihuzta a lutrit, amiért a mérnök óráját kihuzta....

A dolog ugyanis igy történt: Mácskovics mérnök a villamoson egy jóbarátjával utazott, akivel jóizüen elbeszélgettek, ugy, hogy észre sem vette, amikor értékes zsebóráját kiemelték zsebéből. Otthon konstatálta csak kétségbeesve, hogy mi történt: nyomban elrohant a rendőrségre és feljelentést tett az ismeretlen zsebmetsző ellen. A rendőrségen alaposan kihallgatták a károsultat és rögtön gyanusnak találták a villamoson vele-utazott ismerős szerepét, elmentek a lakására és ott megtalálták az órát. Az illető hiába védekezett azzal, hogy tréfából zsebmetszett és vissza akarta adni jogos tulajdonosának az órát, nem használt semmi; előállitották a rendőrségre és ott tartották éjszakára.

Másnap azután részletes kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a peches zsebsakter igazat beszélt és *csakugyan viccből emelte el az órát:* egész sereg tanu jelentkezett, akiknek még azon melegében elmesélte, hogyan tréfálta meg a mérnököt és akik igazolták, hogy csakugyan nem állott szándékában az órát megtartani.

A hüvösről hamar kikerült tehát az elmés tréfa vidám szerzője, aki bizonyára ugy találja, hogy azt a kis dutyit megérte a sikerült vicc. Mert az biztos, hogy sikerült.

2.

A suboticai kaszinóban egy pofozkodás utórezgései tartják izgalomban a kedélyeket. Maga a pofonok átnyujtása a lovagiasság szabályai szerint folyt le: egyik kaszinótag kapta a pofonokat, a másik kaszinótag pedig adta. Sablonosabban nem is történhetett volna. A folytatás azonban, ami következik, egyáltalán nem sablonos: a kaszinói közvélemény ugyanis szigoruan meg akarja torolni a botrány rendezőit és a kaszinótagok versenyt törik most fejüket a legválogatottabb, legraffináltabb, legkegyetlenebb büntetéseken. Megállapitható már idáig is, hogy a karóbahuzást és kerékbetörést, mint elavult és tulenyhe kinzó-szisztémákat mellőzik a tagok inditványai; legnagyobb népszerüsége annak az előterjesztésnek van, hogy az affér hőseit *két hétre ki kell tiltani a játékszobából.*

Természetesen sokan drákói szigoruságunak találják ezt a büntetést és hajlandók megelégedni annyival, hogy a pofozkodók a preferanszban egy hónapig *hét ütést legyenek kötelesek hazavinni hat helyett.* A fegyelmi választmány ülésén, ahol döntenek majd a kérdésben, izgalmas jelenetekre van kilátás, mert a tagok előreláthatóan számos pártra fognak szakadni. Lesznek olyanok, akik szerint tökéletesen elegendő, ha azzal büntetik a verekedőket, hogy három hétig *tilos nekik ötre bevágni,* mig a legszélsőbb jobboldali álláspont hivei azt a nézetet képviselik, hogy elrettentő példát kell statuálni az inzultusok elszaporodásának meggátlására és ezért a bünösöket azzal kell sujtani, hogy esetleges *négy fülkójuk a tartlíban csak százötvenet számitson,* s ez alól csak a legközelebbi választmányi ülés adhasson felmentést.

Félő, hogy amennyiben az érdekelt tartlijátékosok felvonulnak szavazataikkal, a kaszinói választmány *jusztícmordot* követ el a pofon-affér ügyében.

3.

Fellépett a tél folyamán a suboticai Salome-barban egy tizesztendős kis táncosnő, *Markovics* Bözsi, a népszerü cigányprimás unokahuga. A fiatal müvésznőt édesanyja menedzseli, aki üzleti érintkezésbe lépett a sombori közismert kultur-herkulessel, aki egyforma lelkesedéssel és deficittel rendez képkiállitástól és hangverseny-rendezéstól kezdve szavalóestélyig mindent. A kulturtoldimiklós hajlandónak mutatkozott a táncestély megrendezésére is és értesitette Markovicsnét arról, hogy ha legközelebb fellátogat Suboticára, megköthetik a szerződést és Markovics Bözsike mindjárt fel is léphet majd a sombori Szlobodában.

Történetesen, amikor a következő alkalommal valami üzleti ügyben Suboticára jött a sombori kultur-zaikin, nem ért rá a kis táncosnő édesanyját felkeresni, ellenben üzenetet küldött neki, hogy legközelebb majd elintézik az ügyet. Nyugodt lelkiismerettel utazott másnap haza Somborba, ahol egy levélen kivül hadiállapotba helyezkedett felesége várta. Hamarosan kiderült, hogy a hadiállapot szoros összefüggésben áll a levéllel, amely igy hangzott:

Tisztelt doktor ur,

nagyon sajnálom, hogy nem tetszett meglátogatni, bár most ugyis hiába jött volna, mert Bözsike nem volt szabad. A jövő héten azonban rendelkezésére áll a kislány.

Tisztelettel
Markovicsné

A kultura-gladiátor szeretetreméltó felesége, akinek nem volt előzetes tudomása arról, hogy férje táncestély rendezésre készül, természetszerüleg a legkevésbé sem volt szeretetreméltó ezalkalommal és.... De hagyjuk azt, ami ezután következett és csupán azt állapitsuk meg, hogy a férjnek végül mégis sikerült mélyenszántó fejtegetéseivel kimagyaráznia az ügyet és meggyőzni a nagyságos asszonyt hitvesi hüségének csorbitatlanságáról.

Kavarodás az adófizetések körül

Kétszeri fizetést nem követel az adóhivatal

A szuboticai városi adóhivatal megkezdte a hátralékos adók behajtását és mint közöltük, az adóbehajtásokkal kapcsolatban tömeges végrehajtási eljárást foganatositanak. Tizennégy napi határidőt adott a város a hátralékos adóösszegek befizetésére és a határidő lejárta után, akik nem fizették meg adójukat, azok ellen *meginditják a végrehajtási eljárást.* A felszólitások alkalmával több olyan adózó polgár is kapott felszólitást, akik már kifizették hátralékos adóikat, legnagyobb részben utlevelek kiváltása alkalmával, mert addig senki sem kaphat utlevelet, amig adóhátralékát nem rendezi. Ezek az adófizetők annak idején nyugtát is kaptak az adóhivatal pénztárában és ép ezért nagy meglepetést keltett közöttük ez az ujabb felszólitás hátralékos félévi adójuk megfizetésére.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa kérdést intézett erre vonatkozólag a városi adóhivatalhoz, hogy ezek a felszólitások, amelyekkel a hátralékos adóösszegek mégegyszeri megfizetését követelik, talán tévedésből a gyors munka folytán történtek. A városi adóhivatalban azonban kijelentették, hogy a sürgős munka ellenére sem történhettek tévedések, mert a legnagyobb gondossággal ügyeltek arra, hogy a már egyszer befizetett adót mégegyszer ne követeljék. Azonban *azok az adózók,* akik utlevél kiváltása alkalmával *kifizették hátralékukat,* minden esetben csak *hozzávetőleges összeget fizettek,* mert az adóhivatal ilyenkor sohasem számitotta ki pontosan mennyi az adóhátralék. Most, hogy elkészültek a félévi adóhátralékok pontos kimutatása azoktól az adózóktól, akik egyszer már fizettek egy hozzávetőleges összeget, most csak a *különbözet megfizetésére kaptak felszólitást.* Ez a különbözet természetesen igen sok esetben tekintélyes összeget tesz ki, mert az utlevelek kiváltásával kapcsolatban az adóhátralékok kiszámitása nem egyformán történik. Ezért van az a látszat, mintha az adóhivatal még egyszer követelné oly összegek megfizetését, amelyek felvételéről már egyszer nyugtát is adtak.

A kisantantot veszélyeztetné

Poincaré szerint — Franciaország engedékenysége

Az angol válaszjegyzék tartalma

A Ruhr-vidéken uralkodó állapotoknak mindennél beszédesebb dokumentuma az a kérvény, amelyet a duisburgi szakszervezetek képviselői vasárnap nyujtottak át *Chartier* belga tábornoknak, aki az ottani megszálló csapatok parancsnoka. Ebben a kérvényben megrázó módon mutatnak rá a munkások annak az állapotnak a tarthatatlanságára, amit a megszálló csapatok intézkedései nyomán következett be.

Kérve kérjük önt — irják a munkások — szüntesse meg a dolgozó nép kimondhatatlan szenvedéseit. *Összeroskadunk a fáradságtól, amikor gyalog kell otthonról a sok kilométer távolságban fekvő bányákba mennünk, mert szünetel a közlekedés. Bele betegszünk, hogy ebben az irtózatos hőségben este nem nyithatjuk ki ablakainkat.* Szivszaggató, hogyan *támadnak az utakat őrző fiatal katonák puskatussal öreg emberekre,* mit sem sejtő gyermekekre és áldott állapotban levő asszonyokra. És a szülés órájában ezek a nők a halál martalékai, mert *az orvos éjjel nem mehet ki az utcára és nem nyujthat nekik segitséget.*

Ilyen szenvedéseket, tábornok ur — folytatják a munkások —, *még nem jegyzett föl a történelem.*

Az angol jegyzék feltételei

Londoni politikai körökben a Németországhoz intézendő válaszjegyzék tartalmát a következőkben vélik ismerni: Először a javaslat *szakértői bizottság kiküldését követeli,* másodszor egy olyan bizottság felállitását javasolja, amely azonnal megkezdené müködését, *ellenőrizné a német pénzügyeket, a márka valutát pedig megreformálná.* Az angol jegyzék ezenkivül *felszólitja Németországot a passziv ellenállás megszüntetésére, amely esetben a szövetségesek kötelezik magukat, hogy a Ruhr-területet megállapitott időn belül kiüritik.*

Poincaré válasza Baldwinnak

Poincaré francia miniszterelnök — mint Párisból jelentik — már megtalálta az alkalmat, hogy *Baldwin* csütörtöki beszédére válaszoljon. A hősi halottak emlékszobrának leleplezésénél vasárnap nagyobb beszédet mondott, amelyben *szembeszállt azokkal a vádakkal, mintha Franciaország imperialista politikát folytatna.* Eljutottunk az engedmények végére — mondotta. — *Ha nem állanánk a Ruhr-vidéken, Németország akkor is lesiklott volna abba a gazdasági szakadékba, amelyben ma van* és mi itt állanánk ölbetett kezekkel. Egyedüli akaratunk, hogy *a huszonnyolc nemzet által aláirt békeszerződést a németek ne tekintsék özönviz előtti kövületnek.* Mi szilárdan tartjuk a zálogokat és *megvan rá a hatalmunk, hogy ne engedjük ki a kezünkből azokat.* Hangsulyozta *Poincaré,* hogy ő mindig hive volt a francia-angol szövetségnek, majd befejezésül a következőket mondotta:

— *Ha csak egy is megrendül az aláirt szerződések közül, ugy valamennyi békeszerződés meginog. Ezáltal a béke forogna kockán, ami barátainknak: Csehszlovákiának, Jugoszláviának és Romániának veszélyeztetését jelentené.*

Benes tanácskozása Millerranddal

Párisi jelentés szerint *Benes csehszlovák* külügyminiszter Londonból visszaérkezett Párisba, ahol *Millerand* köztársasági elnök fogadta és hosszasan tanácskozott vele. Ez alkalommal *Benes* átnyujtotta Millerandnak a fehér oroszlánrend nagykeresztjét.

Benes különben kijelentette az *Observer*-nek adott nyilatkozatában, hogy *Baldwin* nyilatkozata haladást jelent. Most is az a meggyőződése, hogy *Anglia és Franciaország megegyezésére van alap,* ha egy ideig még várni kell is.

Hogy *Baldwin* legutóbbi beszéde mennyire sietteti a megszállt területek lakosságának felszabadulását, azt egyelőre még nem lehet tisztán látni.

HIREK

— **Meghalt Gyorics volt suboticai vasutigazgató.** *Gyorics* Miladin volt suboticai vasutigazgató hosszu és kinos szenvedés után vasárnap 52 éves korában Szmederovón meghalt.

— **Elkészült az uj halászati törvényjavaslat.** Beogradból jelentik: A földmivelésügyi minisztérium elkészült az uj halászati törvényjavaslat tervezetével, amelyet már a pénzügyi bizottság elé terjesztettek. A törvény az egész országra érvényes.

— **Nyugdijazás.** Becskerekről jelentik: A verseci főispánhelyettes *Jovánovics* Jován verseci szolgabirót eddigi érdemeinek elismeréséül főszolgabiróvá nevezte ki és saját kérelmére nyugdijazta.

— **Községi közigazgatást szerveznek Tópán.** Becskerekről jelentik: Molin és Topa zsombolyai járáshoz tartozó községek közös közigazgatás alatt állottak eddig és a községi közigazgatás székhelye a Topa községtől több kilométernyire fekvő Molin községben volt. A két község Torontálmegyétől kérte, hogy válasszák szét a közös közigazgatást, amit a megye teljesitett is. A belügyminisztérium jóváhagyta a döntést és most Topán külön községi elöljáróságot szerveznek. Hasonló kérelemmel fordult Torontálmegyéhez Szerb-Póka és Horvát-Póka község is, de kérésük teljesitését megtagadták.

— **Választások a sentai katolikus hitközségben.** Sentáról jelentik: Vasárnap tartották meg a sentai római katholikus hitközségben a választásokat. A 7000 szavazó közül mindössze 117 szavazott le. A választásokon a jelöltek névsorát változatlanul elfogadták.

— **A vonatok csak korlátolt sebességgel haladhatnak az állomásokon.** Beogradból jelentik: A vasuti szerencsétlenségek elkerülése végett a közlekedésügyi minisztérium elrendelte, hogy a vonatok a pályaudvarok területére csak tiz kilométeres sebességgel futhatnak be.

— **Csökkentik a tisztviselők létszámát Torontálmegyében.** Becskerekről jelentik: Torontálmegye a legutóbbi közgyülésén elhatározta, hogy csökkenti a tisztviselők létszámát és a tisztviselők tiz százalékát elbocsájtja. A határozat szerint a megyeházán szolgálatot teljesitő tisztviselők közül tizenkettőt, a járási tisztviselők közül hetet és két hivatalszolgát bocsátanak el. A határozatot a belügyminisztérium jóváhagyta. Az elbocsájtottak névsorát egyelőre nem közlik a nyilvánossággal.

— **Oroszország visszahivta a szófiai vöröskeresztes missziót.** Moszkvából jelentik: A bulgár hatóságoknak a Vrangel-katonák által Oroszországba visszatérők ellen elkövetett erőszakoskodások ügyében való magatartása miatt, valamint azért, mert Szlopugin, a plevnai bizottság meghatalmazottját meggyilkolták, a szovjetkormány visszahivta a Bulgáriában müködő vörös-kereszt bizottságot.

— **Orjunisták harca Skopljéban.** A *Vreme* cimü beogradi lap hétfői számában „Sok pofon és néhány bevert fej" cimmel közli a skopljei Srnao szervezet nagygyülésének lefolyását. A cikk szerint vasárnap délután Skopljéban, a Srnao helyiszervezete nagygyülest tartott, amelyen mintegy kétszázötvenen vettek részt. A gyülést *Mitovánovics* Voja ügyvéd, a helyi szervezet elnöke hosszabb beszéddel nyitotta meg. A gyülés lefolyása azonban már a megnyitó beszéd alatt megakadt, mert az Orjuna egyik jelenlévő tagja, *Sobbajics* nevü diák sértő kifejezésekkel zavarta a beszédet. A körülötte álló Srnao-isták a közbekiáltásokra ütlegekkel válaszoltak. Az ütlegek csattauása kihallatszott az utcára is, ahol egy nagyobb orjunista társaság várakozott „fegyverben". A pofoncsattanások azonnal „gyanut keltettek" az orjunistákban, akik betódultak a terembe és botokkal támadást intéztek a gyülésező Srnaora. Pillanatok alatt véres verekedés vált a gyülés szinhelyén, aminek csak a rendőrségi beavatkozás vetett véget. Az ütközetnek számos sebesültje lett mindkét fél részéről.

— **A magyar menekültek hetilapot inditanak.** Novisadról jelentik: A magyar menekültek értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Testvériség cimmel hetilapot adnak ki. A hetilap első száma augusztusban fog megjelenni.

— **A fürdés áldozata.** Noviszadról jelentik: A noviszadi árvaház növendékei vasárnap a Sándor-király csatornában fürödtek. Az egyik árvaházi növendék Todorovics Milko fürdés közben a vizbe fuladt. Holttestét hétfőn találták meg.

— **Egy boxoló megvert két budapesti igazoltatót.** Budapestről jelentik: *Molnár* Sándor a jól ismert amatőr boxolót szombaton éjszaka a Csengeri-utca sarkán két igazoltató fiatalember támadta meg »Zsidó« kiáltással és igazoltatni akarták. Mikor az igazoltatók agressziven kezdtek fellépni, Molnár box-ütésekkel pár pillanat alatt teljesen harcképtelenné tette a két fiatalembert, akiknek néhány foga is áldozatul esett a harcban. Mindhármukat előállitották a rendőrségen, ahol a két notorius igazoltató megesküdött, hogy sohase fogják többé ezt az éjszakai sportot üzni.

A telefonhálózat kibővitése. Minthogy a Beograd-Ljubljana közötti közvetlen telefonvonal épitésére szükséges hitel kiutalása megtörtént, a vonal épitését megkezdték és annak üzembehelyezése előreláthatólag egy hónapon belül meg fog történni. Beogradból eeznkivül közvetlen vonal épitését tervezik Splitbe és Cetinjébe. Elhatározta továbbá a postaügyi minisztérium közvetlen távbeszélő vonal épitését Beograd és Bukarest között is.

— **A becskereki cukorgyári gyilkosság ügyében kedden lesz itélet.** Becskerekről jelentik: A cukorgyári gyilkosság ügyében hétfőn délelőtt folytatta a novisadi tábla a tárgyalást. A vádbeszéd befejezése után a védőbeszédekre került a sor. A védők, dr. *Mihálykovics Jocó*, dr. *Boskovics* Dusán és dr. *Mrkusics* József hosszabb beszédben a vádlottak felmentését kérték, mert semmi bizonyiték nem merült fel ellenük, beismerő vallomásukat pedig — amint a tárgyalás folyamán is kiderült — kényszer hatása alatt tették. A védőbeszédek délután is tartottak és este hat órakor értek véget. A biróság kedden délelőtt tiz órakor fogja kihirdetni az itéletet.

— **Egy halálraitélt német leleplezi a franciák előtt a jobboldali titkos szervezeteket.** Berlinből jelentik: A maiuzi francia haditörvényszék a napokban halálraitélt szabotálás miatt egy *Sasse* nevü német embert, aki most kegyelmi kérvényt intézett a legfőbb katonai törvényszékhez. Ebben leleplezi az »Oberland« és »Hanzai szabad hadtest« nevü jobboldali titkos szervezeteket, a mannheimi és frankfurti »Robbantó osztagokat« és egy egész csomó ismert nevü személyiséget jelöl meg, akik ezen alakulatok élén állanak. Sasse azt állitja, hogy ezekkel a szervezetekkel évek óta áll összeköttetésben és biztos tudomása szerint Németországban jobboldali puccs készül. Kérvénye végén azt igéri, hogy ha a halálbüntetést elengedik, akkor további leleplezésekkel fog előállani, amelyek főleg a nemzeti szocialista pártot erősen kompromittálják.

— **Incidens Gáspár Ferenc temetésén.** Budapestről jelentik: A csütörtökön öngyilkossá lett dr. *Gáspár* Ferencet, az ismert utazót és irót vasárnap délelőtt temették el. Közvetlenül a temetés előtt azonban kinos incidens játszódott le. Nehézségek merültek föl ugyanis az egyházi funkciók teljesitésében amennyiben a katolikus plébánia nem akarta a halottat beszentelni, azzal érvelve, hogy öngyilkos lett. Végre orvosi bizonyitvány kiállitása után, a melyben igazolták, hogy Gáspár pillanatnyi elmezavarában lett öngyilkos, elvégezték a szertartást. A temetés óriási részvét mellett ment végbe és azon jelen volt a magyar tudományos világ számos kitünősége is.

— **Olaszország a Déli-vasutak ügyében jegyzéket intézett Ausztriához.** Bécsből jelentik: Mussolini energikus hangu jegyzéket küldött az osztrák kormánynak, amelyben felszólitja, hogy ratifikálja a Déli-vasutra vonatkozó velencei szerződést, mert ellenkező esetben az osztrák kölcsönre történő jegyzéseket a francia és olasz tőzsdéken megtiltják, továbbá a kölcsönök Franciaországra és Olaszországra eső részét nem folyósitják. Mussolini a jegyzékben hangulyozta, hogy Ausztria eljárása Angliában is rossz hatást keltett.

— **Nagy vihar dühöngött Németországban.** Berlinből jelentik: Berlinben és a város környékén vasárnap óriási zivatar dühöngött, amely gyökerestől kitépte a fákat és a gyárnegyedekben ledöntötte az épülő falakat. A tengerparton szintén óriási vihar volt. A csónakokat, hajókat felforditotta a szélvihar. Az áldozatok száma eddig ismeretlen. A vihar végig vonult egész Németországon és mindenfelé nagy károkat okozott. A gyümölcstermés csaknem teljesen megsemmisült, a gabona szintén érzékeny károkat szenvedett.

— **Sertésvész Sentán.** Sentáról jelentik: Néhány nap óta Sentán sertésvész dühöng. Az állategészségügyi hatóság elrendelte a piaczárlatot és igy nem szabad sertést felhajtani Sentáról.

— **A kártya áldozata.** Osijekről jelentik: Kaltuecker Tivadar, 25 éves osijeki ékszerészt följelentették a rendőrségen, hogy a hozzá munkába adott ékszerekkel megszökött. A nyomozás kideritette, hogy Kaltuecker az utóbbi időben éjszakákon át kártyázott. A kártyában azonban nem volt szerencséje, igy legutóbb 5000 dinárt vesztett a kártyán. A rábizott ékszereket elzálogositotta és az értük kapott pénzt is elkártyázta. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **A kőfaragómester csalója.** Osijekről jelentik: *Hendrich* Ferenc kőfaragómester üzleti utra küldötte Vidákovics István segédjét. A segéd elment, de nem tért vissza. Kiderült, hogy Vidákovics Nasicon és Vukán előlegeket vett fel munkaadója nevében és a felvett összegekkel megszökött. A rendőrség körözi.

— **József Ferenc főherceg — horogkeresztes.** Müncheni jelentések szerint *József Ferenc* főherceg, József főherceg 29 éves elsőszülött fia, aki most Németországban utazik, magát nyiltan a kampóskeresztesekhez tartozónak vallotta. A fiatal főherceg a napokban megjelent Regensburgban a nemzeti szocialisták egy értekezletén és a párt vezérével, Hitlerrel is megismerkedett.

Vadász Pál mérnök irodáját Agina ulica 5. sz. házba helyezte át. (Régi posta mögött.) Vállal épületek tervezését és földméréseket.

— **Nem mind arany, ami fényilik.** Osijekről jelentik: Az osijeki fémjelző-hivatalnál most folyik az arany- és ezüsttárgyaknak ujabb fémjelzése. *Hauslinger* C. Gusztáv osijeki ékszerész is nagyobb mennyiségü arany- és ezüsttárgyat szolgáltatott be a fémjelző-hivatalhoz. Ezek között volt több aranygyürü is, melyek azonban nehéz sulyuknál fogva feltüntek a fémjelző tisztviselő előtt, a fémjelző-hivatal főnöke a gyanus gyürük fémjelzését megtagadta és a gyürüket lefoglalta és beküldötte Cllibe aranytartalmuk megállapitása céljából. A vizsgálat megállapitotta, hogy a gyürük az előirásnál kevesebb aranyat tartalmaztak. A gyürüket elkobozták.

KÖZGAZDASÁG

A sentai ipartelepek bérlete. Az Egyesült Sentai és Roskányi Ipari Rszvénytársaság jugoszláviai nacionalizált vállalata rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy a cég Jugoszláviában levő üzemeit bérbe adja. A részvénytársaság sentai malmát, téglagyárát és villanytelepét a főrészvényes bankok konzorciuma vette bérbe, amelynek tagjai a Horvát Leszámitoló Bank, Zagreb, a Trgovačko Prometno d. d. Zagreb, a Leszámitoló- és Népbank, Subotica és a Vajdasági Kereskedelmi és Forgalmi R. T., Subotica. Az évi bér 250.000 dinár. A bérlő konzorcium saját költségére a téglagyárral kapcsolatban cserépégető telepet is fog Sentán létesiteni.

Felemelték a pehely kiviteli vámját. A pénzügyminisztérium a pehely (baromfi toll) kiviteli vámját az eddigi 200 dinárról métermázsánként 300 dinárra felemelte.

Szarvasmarha kiállitás Sentán. Sentáról jelentik: A sentai gazdakör augusztus 15-én szarvasmarhakiállitást rendez dijazással.

Nem emelik fel a behozatali vámokat. Kereskedelmi körökben a kiviteli vámok leszállitásával kapcsolatban az a hir terjedt el, hogy a pénzügyminisztérium augusztus 1-étől kezdve fel fogja emelni a behozatali vámok aranydijtételeinek ázsióját. Mint megbizható helyről értesülünk, ilyen terv nem merült fel, mert a gazdasági viszonyokon kivül a dinár hosszu idő óta tartó viszonylagos stabilitása sem teszi indokolttá a vámázsió felemelését.

A sentai takarékpénztár alaptőkeemelése. Sentáról jelentik: A sentai Takarékpénztár R. T. hétfőn délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, amelyen az intézeti alaptőke felemeléséről határoztak. A közgyülés elfogadta azt a javaslatot, hogy az eddigi 800 ezer dinár alaptőkét egy millió hatszázezer dinárra emeljék fel. Ecélból 4000 darab uj részvényt fognak kibocsájtani. Az uj részvények után szeptember 1-ig 225 dinárt kell befizetni az intézetnél. Az uj részvények már az ezévi osztalékból részesülnek. Ezután a közgyülés foglalkozott azzal a javaslattal, hogy az intézet tulajdonát képező *Royal* szállodát eladja. A javaslatot azonban nem fogadták el.

SPORT

Somfay nyerte a Fóthy-vándordijat. Mint Budapestről jelentik, a B. T. C. vasárnapi versenyén kiirásra került Fóthy-vándordijat (200 m. helyből, távol, diszkosz.) Somfai Elemér (M. A. C.) nyerte meg Petrasovszky előtt. A verseny egyéb eredményei: 100 m. sikfutás kezdőknek: 1.1. Veress E. M. A. C. 11.5 mp. 2. Szabó (M. A. C.) 200 m. sikfutás (I. oszt.) 1. Gerő (K. A. O. E.) 23.2 mp. 2. Juhász (M. A. C.) 1500 m. (junior) 1. Rózsa (M. T. E.) 4 p. 24.4 mp. 2. Sárosdy (F. T. C.) 4 p. 26.2. Diszkoszvetés. 1. Kobulszky Károly (M. A. C.) 38.41 mp. 2. Khun (M. A. C.) 38.30 mp. Távolugrás (junior). 1. Gaal László (M. A. C.) 593 cm. 2. Nemes (O. T. E.) 400 m. sikfutás (handicap). 1. Filotás (M. A. C.) 49.4 mp. (22 m. előny). 2. Puijen (M. A. C.) 3. Guttenberg (M. T. K.) (M. T. K. (28 m. előny).

Két uj magyar ifjusági rekord. A M. T. K. vasárnapi ifjusági versenyén két uj rekordot állitottak föl. A 4×1500 m. stafétában az M. T. K. csapata 18 p. 28.1 mp.-es időt futott, a svéd stafétában pedig ugyancsak az M. T. K. csapata 2 p. 10.3 mp.-el állitott be uj rekordot. Tgyéb eredmények: 200 m. 1. Gissinger M. T. K. 24.4. 2. Roth M. A. C. Diszkoszvetés. Kaufmann M. T. K. 34.44 m. Távolugrás. 1. Bosnyák M. A. C. 618 m. 2. Roth (O. T. E.) 604 cm. 3000 m. sikfutás. 1. Somogyi M. T. K. 9 p. 37 mp. 2. Nemes M. T. K. Sulydobás. 1. Cséffay M. T. E. 12.32 méter.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, julius 16-án. Óbuza 400—415 dinár, ujbuza teljes kasszával 350 dinár, félkasszával 375 dinár. Tengeri bácskai 300—305 dinár. Liszt nullás 650 dinár, kettes 660 dinár, hatos 470 dinár. Korpa 150 dinár. Repce bánáti állomásról 657 dinár. Árpa 285 dinár.

Beograd, julius 16. *Zárlat:* London 434.50—433.50, Páris 5.55—5.50, Newyork 94.75—94.25, Genf 16.40—16.35, Milanó 4.07—4.04, Prága 2.85—2.84, Berlin 0.041—0.040, Bécs 0.1330—0.1325, Bukarest 48.50—48.

Zagreb, julius 16. *Zárlat:* London 435—434.50, Páris 5.54—5.52, Newyork 94.25—94, Prága 2.85—2.84, Szaloniki 265—255, Genf 16.40—16.35, Milanó 4.05—4.04, Berlin 0.0440—0.039, Bécs 0.13.25—0.13.20, Bukarest 48.25—47.50, Szófia 87, Budapest 1.15—1.12.

Zürich, julius 16. *Zárlat:* Berlin 0.0025 (0.0025), Budapest 0.065 (0.0625), Newyork 573 (575.50), Milano 24.62 (24.65), Prága 17.15 (17.25), **Beograd 6.20 (6.10)**, London 26.40 (26.48), Bukarest 3 (3.—), Szófia 5.20 (5.20), Varsó 0.0048 (0.0048), Bécs 0.00825 (0.00815), Osztrák bélyegzett 0.00875.

Budapest, julius 16. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: *Devizák:* Amsterdam 3337—3457, Beograd 92—96, Berlin 4.90—5.70, Bukarest 44—48, London 39000—40200, Milanó 365—385, Prága 255—267, Newyork 8480—8780, Páris 500—520, Varsó 7.10—7.90, Bécs 11.95—12.95, Zürich 480—540. *Valuták:* Hollandi forint 3337—3457, Dinár 92—96, Márka 5.40—6.20, Lei 44.50—48.50, Angol font 39020—40220, Lira 365—385, Szokol 255—267, Dollár 8480—8780, Francia frank 505—525, Lengyel márka 7.10—7.90, Osztrák korona 11.95—12.95, Svájci frank 480—540, Napoleon 29600.

Értéktőzsde. A tőzsdén kezdetben kisebb terjedelmü üzletek jöttek létre, délfelé azonban élénkült a forgalom. Árbitrázspapirokban magas pénzajánlatok történtek, amelyek iránt Bécs érdeklődött. A kosztpénz *öt százalékra* emelkedett. Az érdeklődés előterében néhány főrészvény, a bankpapirok közül a Magyar Hitel állott.

NYILTTÉR.

A helybeli gyógyszerészek értesitik a kerületi munkásbiztositó tagjait, hogy

receptjeiket

ugy mint eddig minden gyógyszertárban elkészittethetik.

Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy a Jelašičeva ul. 11. volt „Lozán"-féle vendéglőt átvettem és a mai igényeknek megfelelőleg tovább vezetem, ***jó házi konyha, jó ital jó tamburazene és pontos kiszolgálás.***

Megnyitó estély f. hó 14-én este 8 órai vacsorával. Szives pártfogást kér

2915 *Zödi Pál*

Végre sikerült, hogy a legelső és a legnagyobb amerikai élelmiszergyárból

Wrigley rágó-gummi-bonbont

behoz hassam. Ez a Wrigley rágó-gummi-bonbon Amerika legjobb növényeiből, mint pl. a Chrysanthem és és a különféle üditő levelekből nyert nedvekből készül, ugy hogy elsőrendüségénél és hatásánál fogva mindennemü konkurrencia ki van zárva.

Prof. Allan Johnson ezt irja az Edinburger Medizinische Revueben: A Wrigley rágógummi-bonbonok a turisták és a sportemberek legjobb frissitői. A kitartást elősegitik és növesztik, szomj- és éhségcsillapitók, megszüntetik az izzadást, a legerősebb dohányost is leszoktatják a dohány élvezetéről és a szájüreget állandóan frissen és nedvesen tartják. Kapható mindenütt és a **főképviseletnél: „Adrija" drogéria** Ljubljana, Šelenburgova ulica 5. szám. 5380

Kr. sreski sud, kao gruntovna vlaszt u Senti.

Broj 1896 grunt 1923.

Izvod dražbenog oglasa.

U ovršnoj stvari Jude Ganc kao ovrhovoditelja protiv Jožefa Seller ovršenika radi uterivanja glavnice od 6250 Din. i příp gruntovna vlast u Senti odredila je ovršnu dražbu na nekretnine ležeće na području svoga sreza, a u opštini Senta sa sledećim rasporedom:

Na ½ pripadnost Jožefa Seller od u senćanskom 2521 gr. ul. pod A 1 rednim 3314 top. brojem upisane nekretnine u izkličnoj cene od 200 dinara.

Dra ba će se održati dana 13-og septembra 1923. godine pre podne u 9 sati u zvaničnim prostorijama grunt. slasti (I. sprat Gradska Kuća).

Nekretnine podvrgnute ovoj dražbi neće se prodati jeftinije od dve tričine isklične cene.

Stranke, koje žele nadražbi učestvovati, dužni su položiti na ime kaucije 10% isklične cene u gotovom novcu ili u garantiranim papirnim vrednostima, ustanovljenim i računajöčim po kursu propisanom u §-u 42. LX zak. čl. 1881. god. ili predati namirnisu na ruke sudskog izaslanika otome, da je kaucija već položena u sudski depozit, najzad dužne su uslove dražbe svojeručno potpisati. (§§. 147. 150. 17è LX. zak. čl. 1881. god. i § 21. zak. čl. XLI. iz 1908 god.)

Ko za nekretnine obeća veću svote od isklične cene i ako više njegove ponude niko ne obeća, — dužan je od mak iskličnu cenu do obećane najviše svote percentualno dopuniti (§. 25. XLI. zak čl. 1908 god.)

U Senti, dne 30-og juna 1923 god.

Kiszel
sz. kr. sreski sudija

Izvr. broj: 358/1923.

Dražbeni objava.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu § 102. zak čl. LX. 1881. ovime objavljujem, da usljed odluke br.: 4571/2/1922. kr. sreskog suda u Subotici, u korist po Dr. Vitomir Ludojić odvjetniku zastupanog Zorke Stevana Savic ovrhovoditelja, proti ovršeniku, u 23 dana marta meseca 1923. godine preuzetom ovrhovnim zapisniku i na 6850 din. procenjena pokretnina naime fijaker, namestaja i t. d. na javnoj dražbi će se prodati.

Koja dražba će se usljed ooluke br.: Ga 1316/2/1923 kr. sreskog suda u Senti, radi poomirenja 1800 din. glavnice i za ovom svotom od 19 dana oktobera meseca 1922 godine računajuć 5% kamate, i dosadanji 456 din. ustanovljenih troškova 27 dana jula meseca 1923. godine prepodne 9 sati u Horgos u stan dužnika kb. održati, i na ovu svi oni, koji su radi kupovati pozivaju se, sa tom opomenom, da označene pokretnine u smislu § 107 i 108 zak. čl. LX. 1881. za isplatu u gotovom novcu, u slučaju nužde, i izpod procenjene cene će se prodati.

U koliko pokretnine koji će se na dražbi prodati, i drugi je zaplenio, i na nji na podmirenje pravo imaju, ova dražba u smislu § 120 zak. čl. LX. od god 1881. i u njenu korist se odredjuje.

U Senti, dne 5 jula 1923. god.

Adolf Kemeny
kr. sudski izvršaoc.

384

KÖZSÉGI ELÖLJÁRÓSÁG ST.-BEČEJ

Br. 4961/923.

Hirdetmény.

St. Bečej község elöljárósága két 80—100 mély Mortonrendszerü kut furását határozta el.

Felhivatnak azok, kik a munkát elnyerni óhajtják, hogy zárt boritékban elhelyezett ajánlatukat legkésőbb f. évi augusztus 2-ig nyujtsák be.

Az ajánlatok felbontása és az esetleges versenytárgyalás időpontja: 1923. augusztus 3-án d. e. 9 óra.

5382 **Községi Elöljáróság.**

Prima 5241

faszenet

azonnali szállitásra vaggon rakományonkint Sirači állomásról ajánl

KLEIN MUKI
PAKRAC

Társ

közremüködéssel és 2—300.000 dinár tőkével **kerestetik** exportüzlethez.

Csakis intelligens kereskedők ajániata kéreti „Száz százalék" jeligére a kiadóba. 5392

ELVESZETT

pénteken délelőtt Palicson a Kmec megállótól a strandig a villamosban egy megkezdett

KÉZIMUNKA

Becsületes megtaláló a rá nézve értéktelen kézimunkát jutalom ellenében adja le a kiadóba. 5357

Alkalmi vétel!

Nagy tétel

rövid- és kötöttáru

olcsó áron. 4733

Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik.

M. A. KARIJO

rövid- és kötöttáru nagykereskedése ZAGREB Nikolićeva u. 7. az udvarban

---

ELADÓ 5240

1 motorfürész 10 PS, 1 motorfürész 8 PS, 1 motorfürész 5 PS — melyutóbbi fürészel és hasit is. Mindhárom fürész I.-a német gyártmány. Közelebbiről világositással szolgál **J. Begović Osijek I.** Kesnerova ulica 36.

DIAMALT

Pékek figyelem! „DIAMALT" a Hauser & Szopotka gyárból Wien-Stadtlau, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképviseteténél Jugoslavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb

Lerakat Strosmajerova ul. 10. Ovakodjunk poralaku vagy folyékony utánzásoktól.

Bognárok és fakereskedők figyelmébe!

Nyirfa gömbrud kocsirudnak nagy mennyiségben kicsinyben és nagyban kapható

Veličković Dj. Gruja fakereskedőnél Beograd na Savi Hercegovačka ul. 17. Telefon 17-93. 4909

Előkelő biztositó társaság

sombori főügynöksége részére a szakmában bevált, vezetésre alkalmas

titkárt keres.

Ajánlatok: INTERREKLAM D. D Subotica, Zrinjski trg. 2. „TITKÁR" jeligén továbbitatnak.

5303

Bácska és Bánát nagyobb városai részére kizárólagos képviseletet nyerhetnek, feltétlen agilis

jól bevezetett egyének

kik az inkassót is vállalják. Referenciákkal és a rayon megjelölésével ellátott ajánlatok „LIKŐRGYÁR" jeligére a PUBLIK HIRDETŐ VÁLLALATHOZ SUBOTICA kéretnek.

5312

Palma

A minőségre ügyeljen és ne az árra, ha gummisarkot vásárol!

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi »Palma« kaucsuk sarkot és kaucsuk talpat s utasitson vissza olcsóbb utánzatot!

A VAJDASÁG LEGRÉGIBB és LEGNAGYOBB SZIJGYÁRTÓ- és NYERGES ÜZEME

ANDRÁSSY és FAZEKAS

SUBOTICA, TRUMBIĆEVA UL. (CSIRKEPIAC)

Szakszerű tartós munka. Jutányos árak

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put

Táviratcim; KENDERIPAR.

Telefon 190. Alapitva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócokat, tüzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemü házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

408

A pančevói

SZERB BANK

faosztályánál Kovinban

ELADÓ

több ezer darab elsőrendü távirda-, telefon- és villanyvezetékhez alkalmas

FENYŐ OSZLOP

mindenféle hosszuságban és vastagságban. Az anyag a helyszinen megtekinthető és bármikor szállitható.

ELADÓ HÁZ

Az I. kör Sokolska-ulica 15. sz. alatti ház eladó. — A feltételek megtudhatók nálam.

Dr. Székely Zoltán ügyvéd

I. Vilsonova-ulica 4.

5267

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és cimszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonkint 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

FOGLALKOZÁS

Egy fiu és egy leány fizetéssel tanulónak felvétetik. Pietsch fényképésznél 5404

Nagyobb uri házhoz jómegjelenésü perfekt szobalányokat keresünk jó fizetéssel. Eberhadt-iroda Subotica, Agina-ulica 2. 5405

Két segéd, ügyes detarlista, füszer- és csemegeszakmából, egyik idősebb másik fiatalabb, azonnalra, illetve augusztus elsejére felvétetik. Helybeliek előnyben. Kőrösi Géza. 5400

Szerbül, magyarul beszélő hölgy irodai vagy pénztárnoknői állást keres, kinek négy polgárija van. Cim a kiadóban. 5358

Kisasszony irodai gyakorlattal, aki a német nyelvet is tudja, felvétetik helybeli vállalatnál. Ajánlatok »Dossie kezelésben jártas« jeligére a kiadóba. 5355

Ügyes gépi himzőnő munkákat vállal, a munkák szépségéért és tartósságáért garantál. Cim a kiadóban. 5345

Gyógyszerészgyakornoki állás töltendő be azonnal érettségizett fiatal urral vagy hölggyel. Teljes ellátás és zsebpénz. Nyelvismeret: szerb, magyar, német. Hetenként két délután kimenő. Roth Mihály gyógyszerész, Žabalj, Bačka. 5343

Jegygyűrűk
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
ÁDÁM
ékszerésznél Subotica Rudics utca 6.
Tört aranyért a legtöbbet fizetek.

Érettségizett, több nyelvet beszélő, irodai és gazdasági több évi gyakorlattal biró fiatalember bármilyen állást keres. Cim: »Schmolka« hirdetőiroda Novisad, Futoški put 2. 5385

Füszer-, csemege- és rövidáruszakmából egy fiatal segéd állást keres. Cim a kiadóban. 5394

Tanitónő (nevelőnő) feltétlen intelligens, német nyelvtudással, öt éves leánykához, Staribecsén, uri háznál, tartós otthont nyer. Cim a kiadóban. 5395

Középiskolát végzett fiatal villanyszerelő és mozigépész állást keres. — Cim a kiadóban. 5373

Fodrász-segéd, precíz munkás, felvétetik. Mejandžić fodrász. 5376

Német kisasszonyt keresek két gyermekem mellé. — Jelentkezni lehet Alexander-ulica. Fekete Karolin kalapüzletében 5386

Kádár-segéd, jó munkás, felvétetik állandó munkára. Schübler kádár, Feketić. 5377

Kertészmunkás azonnal belépheti Balog Lina kertészetébe, Subotica. 5375

Parádéskocsisnak ajánlkozik ugyanilyen állásban levő, jó külsővel rendelkező, 30 éves ember, mielőbbi belépéssel. Cim megtudható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában. 5387

Intelligens nőt, ki a főzést is vállalja, házvezetőnek alkalmazok idős urlaszszony mellé. Békeffy ügyvéd, Kulucsics Pál-utca 5. 5307

Kárpitosmunkák legszakszerübben és legjutányosabb áron készülnek Kovács Strikó Mihály kárpitos- és diszitőnél Subotica, Cara-Dušana-ulica 5. 5299

Famegmunkáló-gépeket
golyóscsapágyazással
suboticai raktárból jutányos áron azonnal szállit:
JELINEK JÓZSEF
Subotica, Paja Kujundžić u. 4

Keresek egy ügyes kisegitő molnárt kis vámmalmom részére. Wiener Mátyás, Brestovac (Banat). 5295

Német nevelőnőt keresek két kis leányom mellé azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 5292

Intelligentes deutsches Fräulein suche ich zu meinen zwei Kindern, das eine ist 10, das andere 5 Jahre alt. Jahreszeugnisse bevorzugt. Dr. Zoltán Székely advokat Subotica 5266

19 éves vegyeskereskedősegéd állást keres augusztus 1 vagy 15-ikére. Beszél magyarul és németül. Cim: Szántó József, Bezdán, Bačka. 5340

Golyóscsapágyjavitás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-ulica 28. 4010

Boltiszolga, kocsis és kifutó felvétetik Heiduschka és Hermann cégnél. 5275

VÉTEL-ELADÁS

Teljes malomberendezés eladó 25 HP nyersolajmotor meghajtással, két pár francia kő. Faragó Milcsik, Bošanska 3. 5405

Kösz létrák, egészséges fából, szépen elkészitve, egészen 10 m. hosszig kapható Puhalák és Varga fakereskedőknél Subotica. Telefon 554. 5402

Čantavéri mozi teljes berendezéssel eladó. Érdeklődni lehet Dér Istvánnál, Čantavér. 5189

200 hektoliter elsőrendü kelebiai rizlingbor hordótételekben is eladó. — Krausz-malom. 5276

Koptatóberendezés, keveset használt, kitünő állapotban, eladó. (Tarár, két trieur, egy smirgliköpenyes hámozógép és vizező-csiga.) Csak személyesen tárgyalunk. Gőzmalom, Bačpetrovoselo. 5353

Eladó Somborban egy fekete, rövid, Stingl-zongora és különféle butorok. Bővebbet Hotel Sloboda portásánál, Sombor. 5347

Hálószoba, ebédlő, jó karban eladó. Cim a kiadóban 5332

Bezdánban, Erdős Ferenc háza, mely egyike a legjobb kereskedői háznak, mely 30 év óta fennáll, a legforgalmasabb helyen, sarkon, két üzlethelyiséggel, teljes berendezéssel, öt uccai szoba, nagy pince, nagy szőlő és gyümölcsöskerttel, szabad kézből eladó és rögtön elfoglalható. 5327

Postmegyében négyjáratu vizes malom felesrésze eladó vagy ingatlanért elcserélem. Kurityák Senta Caraurosa 1. 5322

Nőstény farkaskutya, rit'a példány, eladó. Cim a kiadóban. 5390

50 kötet Jókai, egész vászonkötés, kifogástalan, majdnem használatlan állapotban, kötetenként a 30 dinárért eladó. Cim a kiadóban. 5390

Somborban modernül berendezett ház 11 szobával, öt konyhával, két műhelyhelyiséggel, raktárral, nagy pincehelyiséggel és minden más mellékhelyiséggel azonnal eladó. Bővebbet Apatini-ut 55. 5393

Tört aranyat, ékszereket legmagasabb napi áron vesz Blaha József ékszerész, edénypiac, Pašićeva-ulica 2. 5099

Kiadó, esetleg eladó nagy helyiség uj házban, nagy telken, kiválóan alkalmas kocsi-gyárnak vagy más nagy műhelynek. Cim a kiadóban. 5298

»Agraria« gabona- és terményüzlet vesz és elad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1—20. Iroda: Petrogradska-ulica 7, kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmayerova-ulica 8, huspiac

Már sokan meggyőződtek
hogy friss főzelék féle
zöldbab, borsó, burgonya, paradicsom és káposzta
legolcsóbban
Ilija Sági-nál
245 **kapható**
Subotica, Huspiac.

Üzletátalakitás miatt műtárgyakra és képekre nagyobb engedményt adok. Tegyen próbavételt. Balog Lina Subotica. 5187

Jóforgalmu péküzlet két kemencével, házzal együtt jutányosan eladó. Váradi Lukács, Stara-Kanjiža. 5141

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vashulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház áteilevében. Telefon 360. 6028

Építőmész minden menynyiségben, beočini portland-cement, száraz, rostált fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfnál Subotica, Terezijina-ulica 1, Csirkepiac. — Telefon 551. 5095

Eladó autó, négyszemélyes, 10 HP, jó karban, uj gummikkal és tartalékrészekkel 22,000 dinárért.

Törmelék nickelt, rezet, aluminiumot és rétegfémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Divatos, modern előnyomdaberendezés a legelőnyösebben és legolcsóbban kapható Bleier Márk első jugoszláviai előnyomdaberendezési gyárában, Senta, Vojvodina. 2189

Jókarban lévő asztalosszerszám eladó paddal együtt. Megtekinthető bármikor IV., Dulityeva-ulica 77. szám. 5311

Meggyőződhetik egy próbavásárlással, hogy üzletemben olcsóbban vásárolhat mint bárhol — I-a marha, borju- és sertéshust ugy zsirt, zsirnak valót valamint az összes hentesárukat a legolcsóbb napi áron. Szives pártfogást kér: Tisztelettel

SZABADOS

Üzlet a városháza épületben, zenedével szemben, (volt hatósági husszék).

Egy ügyes kiszolgáló azonnal felvétetik.

Eladó határmenti nagyközségben levő kétjáratu hengermalom, 25 lóerős nyersolaj-motorral, üzemben is megtekinthető. A malom berendezés, épület nélkül és hozzá 1 pár darás-kő és két pár tartalék-henger 150,000 dinárért más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet Báló dohánytőzsdéjében, Bezdán. 5296

Boroshordók, kádak, jó karban, jutányos árban kaphatók. Bővebbet Földes Samu ruhaüzlet. 5293

Olcsó 30 nap. Üzletátalakitás előtt férfiruhák, fiuöltönyök, lüszterkabátok, vászonöltönyök, nadrágok, gépészruhák Eisler Izsónál, barátok temploma során. 5299

Cséplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és müszaki cikkek: gépszelij, valamint gépolaj kgja 7.50 hengerolaj kgra 11, zsiradék kgja 6, benzin kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Bečej. Kérjen árajánlatot 4160

KÜLÖNFÉLE

Hölgyek figyelmébe! Értesitem a tisztelt hölgyközönséget, hogy angol kosztümöket, köppenyt, egyberuhákat a legjutányosabb áron készitek. Kivánatra házakhoz is megyek dolgozni ugy vidékre mint helyben. Molnár József női szabó, VI., Miletićeva-ulica 46, volt Gyula-ucca. 5373

Kisebb vendéglőt keresek kimérésre vagy bérbe. Publik-Reklám Subotica, Strossmajerova 8. 5370

Budapestre utazó uri nőknek kényelmes otthont nyujt uri család Cim a kiadóban. 5277

Szodavizet szállitok bárkinek lakására már öt üveget is gyári áron. Telefonáljon 532. »Johanna« szikvizgyár, Segedinski vinograd 106, telterpályaudvarnál. 5231

Szalicilsav, eredeti Heyden-gyártmány, befőzéshez kapható nagyban és kicsinyben. Hercl (Wachsmann-drogéria) Subotica, Alexandrova-ulica, Hotel Beograddal szemben. 4440

Sápadt, vérszegény, étvágytalan lábadozó betegeknél kitünő hatásu Chinoferin kapható Illésgyógytárban, főpostával szemben. 2417

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolit a Pintér-féle Fifi-krém és kölniviz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógytárban,* nagytemplom mellett. 2896

Kottát, zenei könyvet gyorsan és pontosan szállit Erdély egyetlen speciális szaküzlete. Jegyezze fel cégünket! *Moravetz* zenemükereskedés, Timisoara, Románia. — Jegyzék ingyen. 1733

Donáth-féle üzlethelyiség Horgos főutcáján áruval és lakással átadó. 5224

Palicson, kitünő fekvésü villában, urileány vagy magános urhölgy teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban 5329

Pince, nagy, kiadó. Somborski put 3. Ugyanott házmester kerestetik. 5355

Elveszett fényképes igazolvány Beszédes József és Beszédes Józsefné névre. Megtaláló adja be a kiadóba. 5308

Intelligens szegény beteg uri fiu kér 500 dinár segitséget. Cim a kiadóban. 5354

Fémcsiszolókat
Rézlakatosokat
Szerszámlakatosokat
állandó munkára felvesz a
Bronz- és Fémárugyár, Stari-Bečej 517

Nagyobb téglagyári iparvállalatnál azonnalli belépéssel alkalmazást nyerhet

egy szakképzett gépész

Ajánlatokat az eddigi alkalmaztatás és fizetési igények megjelölésével „GÉPÉSZ“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 5350

Ércöntők
Formázók
Fémcsiszolók
és
Oaskereskedősegéd
állandó alkalmazást nyernek
a **Kulai Lószerszámveret és Fémárugyárban.** 5252
Ajánlatok személyesen vagy irásban a fenti gyár igazgatóságához adandók be.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES PE RENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. kö-forgógépén Subotica-n.